

KİMDEN	Ekonomik ve Teknik İlişkiler Daire Başkanlığı		
KİME	Sn. Aylin ÇAĞLAYAN ÖZCAN		
TOPLANTI BİLGİLERİ			
TOPLANTI ADI	Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) 81. SPS Komitesi Toplantısı		
TÜRÜ	İstişare () Müzakere ()	Fuar Katılımı ve Seminer () İkili Görüşme Konferans ()	Heyet Çalışması () Diğer (X)
TARİH	3-5 Kasım 2021	DÜZENLEYEN	Dünya Ticaret Örgütü
ÜLKE	İsviçre	SORUMLU BİRİM	ABDGM
ŞEHİR	Cenevre	YER	DTÖ
<ul style="list-style-type: none">• Yusuf İlker SALAR (Tarım Müşaviri)• Tuğba ADIGÜZEL KARGIN (AB Uzmanı), ABDGM, Tarım ve Orm. Bk.• Deryacan AYGÜNEŞ (Mühendis), ABDGM, Tarım ve Orm. Bk.• Derya EVİN (Mühendis), GKGM, Tarım ve Orm. Bk.• Dr. Mehmet DİRİ (Veteriner Hekim), GKGM, Tarım ve Orm. Bk.• Dr. İlker ALTINTAŞ (Veteriner Hekim), GKGM, Tarım ve Orm. Bk.			
ÖN HAZIRLIK BİLGİLERİ			
TOPLANTI KONUSU	DTÖ Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemlerinin (SPS) Uygulanmasına İlişkin Anlaşma'nın İşleyişine İlişkin Gözden Geçirme		
GÖRÜŞÜLEN KONULAR	Toplantı gündemi Ek-1'de yer almaktadır.		
TOPLANTI UYGULAMA BİLGİLERİ			
ALINAN ÖNEMLİ KARARLAR	-		
TOPLANTI ÇIKTILARI ve ALINAN DİĞER DOKÜMANLAR	-		

FORMU DÜZENLEYENLER

Tuğba A.KARGIN, AB Uzmanı	
Deryacan AYGÜNEŞ, Mühendis	

ONAYLAYAN

Barış Can ENSARİ Daire Başkanı V.

DTÖ 81. SPS KOMİTESİ TOPLANTISI RAPORU

81. SPS Komite Toplantısı COVID-19 pandemisi nedeniyle 3-4-5 Kasım 2021 tarihlerinde Cenevre’de fiziksel ve çevrimiçi erişimle paralel olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu toplantı vesilesiyle gerçekleştirilen diğer etkinlikler aşağıda yer almaktadır:

01 Kasım 2021	Onay Prosedürleri Çalışma Grubu Toplantısı
02 Kasım 2021	Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü ile İlgili Tematik Oturum
03 Kasım 2021	<ul style="list-style-type: none">• SPS önlemlerini iyileştirmek için iyi düzenleyici uygulamalara ilişkin STDF kılavuzunun lansmanı• Gayri Resmi SPS Komite Toplantısı – 1. Oturum• SPS Komitesinin Resmi Toplantısı – 2. Oturum
04 Kasım 2021	SPS Komitesinin Resmi Toplantısı
05 Kasım 2021	SPS Komitesinin Resmi Toplantısı

Onay Prosedürleri Çalışma Grubu Toplantısı

Çalışma Grubu toplantısı sadece çalışma grubu üyelerine özel olarak kapalı toplantılar gerçekleştirilmektedir. Bu çerçevede söz konusu toplantıya katılım sağlanmamıştır. Ancak Komite toplantısı gündemi kapsamında 80. SPS Komite Toplantısından bu yana kaydedilen gelişmeler ile ilgili olarak bilgi verilmiştir. Gelişmeler Gayri Resmi Komite Toplantısı başlığında özetlenmiştir.

Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü ile İlgili Tematik Oturum

SPS Komitesi tarafından Temmuz 2021’de kabul edildiği üzere, 2 Kasım 2021’de Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürüne ilişkin tematik bir oturum düzenlenmiştir. Program Ekim 2021’de G/SPS/GEN/1966 belgesi olarak sunulmuştur.

Tematik oturumun amacı, DTÖ Üyelerine uluslararası uyum konusunda görüş alışverişinde bulunması ve ilerlemeyi gözden geçirmesi ve ilgili uluslararası standart belirleme kuruluşlarının (ISSB’ler) yani Codex, IPPC ve OIE’nin standartlarının ve ilgili metinlerinin nasıl kullanıldığını daha iyi anlamak için bir fırsat olarak belirlenmiştir.

Bu tematik oturum üç alana odaklanmıştır:

1. SPS Anlaşması’nın ilgili hükümleri ve uluslararası uyum sürecini izlemek için bugüne kadar alınan önlemler;
2. Codex, OIE ve IPPC’nin kendi standartlarının, kılavuzlarının ve tavsiyelerinin kullanımını izlemek ve bu standart belirleme organları ile SPS Komitesi arasındaki koordinasyon fırsatlarını değerlendirmek için gerçekleştirdikleri eylemler ve girişimler;
3. Üyelerin ulusal ve bölgesel düzeylerde uluslararası standartların kullanımıyla ilgili yaklaşımları, deneyimleri ve zorlukları ve uluslararası standartların alınmasını ve kullanılmasını desteklemek için eylem ve girişimlerin dikkate alınması.

Oturumda Sekreteryaya, Önsöz, Madde 3 ve 12 ve Ek A dahil olmak üzere SPS Anlaşmasının uluslararası uyumla ilgili hükümlerine ve SPS Komitesi'nin uluslararası uyumun izlenmesine ilişkin çalışmalarına ve şeffaflığa ilişkin genel bir bakış sunmuştur.

Tematik oturumun tüm oturumlarına ait sunumlar SPS Gateway'de yer almaktadır.

Sekreteryaya, SPS Anlaşmasının, DTÖ Üyelerini SPS önlemleri için bir temel olarak Codex, OIE ve IPPC tarafından geliştirilen uluslararası standartları, kılavuzları ve tavsiyeleri kullanmaya güçlü bir şekilde teşvik ederek uyumlaştırmayı desteklediğini açıklamıştır.

GAYRİ RESMİ SPS KOMİTE TOPLANTISI (3 Kasım 2021)

Gayri resmi toplantı JOB/SPS/18 simgeli belgede yer alan gündem çerçevesinde gerçekleştirilmiş olup; gündem başlıkları aşağıda yer almaktadır.

1. Sps Sözleşmesinin (G/SPS/64 VE G/SPS/64/ADD.1) İşleyişine ve Uygulanmasına İlişkin 5. İnceleme Raporunun Kabul Edilmesine İlişkin Takip
 - Onay Prosedürlerine İlişkin SPS Komitesi Çalışma Grubu (G/SPS/W/328/Rev.1)
 - Çeşitli konularda deneyim alışverişi veya devam eden tartışmalar
2. DTÖ Bakanlar Konferansı İçin SPS Bildirisi (G/SPS/GEN/1758/REV.8 AND G/SPS/GEN/1960)
3. Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü (G/SPS/GEN/1851, G/SPS/GEN/1877 AND G/SPS/GEN/1915)
4. Yaklaşan Tematik Oturumlar (G/SPS/GEN/1947, G/SPS/GEN/1949/REV.1 AND G/SPS/GEN/1951/REV.1)
5. COVID-19 ve SPS Sorunu

Anılan başlıklarda dile getirilen hususlar aşağıda kısaca raporlanmış olup; Komite Başkanının raporu da Ek-2'te yer almaktadır:

1. SPS Sözleşmesinin (G/SPS/64 VE G/SPS/64/ADD.1) İşleyişine ve Uygulanmasına İlişkin 5. İnceleme Raporunun Kabul Edilmesine İlişkin Takip

- **Onay Prosedürlerine İlişkin SPS Komitesi Çalışma Grubu (G/SPS/W/328/Rev.1)**

Çalışma Grubu, Kanada ve Paraguay eş-delegeleri, Çalışma Grubunun faaliyetleri hakkında bir güncelleme sunmuştur.

Çalışmanın ilk turunda (Kasım 2020 - Mart 2021), Çalışma Grubu için dört ana tema belirlemiştir:

- Onay prosedürlerine" ilişkin ortak anlayış;
- Onay prosedürlerinin temel zorlukları;
- İthalatçı Üyenin uygun seviyede SPS korumasını karşılarken uluslararası ticareti kolaylaştıran onay prosedürlerinin ilkeleri;

- Onay prosedürlerine uygulandıklarında SPS Anlaşmasının yükümlülüklerinin uygulanmasını geliştirmek için mevcut araçlar ve en iyi uygulamalar.

Çalışmanın ikinci turunda (Mart-Temmuz 2021), tartışmalar "onay prosedürleri" terimi hakkında ortak bir anlayış geliştirmeye ve mevcut araçlar ve en iyi uygulamalardan oluşan bir koleksiyonu bir araya getirmeye odaklanmıştır.

Çalışmanın üçüncü turunda (Temmuz-Kasım 2021), Çalışma Grubu ortak bir onay prosedürleri anlayışına ilişkin tartışmalarını tamamlamıştır. Bu ortak onay prosedürleri anlayışı, Çalışma Grubu'nun amaçları doğrultusunda ve Çalışma Grubundaki tartışmaları kolaylaştırmak için geliştirilmiştir.

Ortak anlayışa ilişkin tartışmaları bitiren Çalışma Grubu, uluslararası ticareti etkileyen ve Komite'nin ele alması gereken onay prosedürlerinin temel zorluklarını ele almıştır. Daha önceki tartışmalardan ortaya çıkan temel zorluklar şunlar olarak sıralanmıştır:

- Zamanlama ve gereksiz gecikmeler;
- Şeffaflık;
- İletişim veya bilgi alışverişi;
- Onay prosedürlerinin gerekçesi ve ayrımcılığı;
- Uluslararası standartlarla uyum;
- COVID-19 gibi diğer zorluklar.

Toplantıda, 1 Kasım 2021 tarihli toplantısında, Çalışma Grubunun temel zorluklarla ilgili derinlemesine tartışmalarına devam etmesine ve zaman çizelgesini bir yıl daha uzatmak isteğinin kabul edilmesine karar verildiği bildirilmiştir. Rapor böylece onaylanmış olup; başka bir ülke bu konuda söz almamıştır.

• **Çeşitli konularda deneyim alışverişi veya devam eden tartışmalar**

Komite başkanı tarafından Üye ülkeler Beşinci Gözden Geçirme Raporunun çeşitli bölümlerinde yer alan tavsiyelerle ilgili olarak, örneğin: uygun koruma düzeyi, risk değerlendirmesi ve bilim (paragraf 2.15); denklik (para. 4.11); Güz tırtılı (para. 5.16); ulusal SPS koordinasyon mekanizmaları (paragraf 6.7); Bitki koruma ürünleri için MRL'ler (paragraf 8.6); ve bölgeselleşme (para. 9.15), deneyimlerini paylaşmaya ve görüşlerini bildirmeye davet edilmiştir.

Ancak toplantı sırasında bu konuda söz alan bir ülke olmamıştır.

DTÖ Bakanlar Konferansı İçin SPS Bildirisi (G/SPS/GEN/1758/REV.8 ve G/SPS/GEN/1960)

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ilk olarak, Üyelerin gelecekte tarımsal ticaret ve üretimi etkileyecek küresel meseleler hakkındaki endişelerini vurgulayan Deklarasyonu sunmuş, deklarasyonun Komite'de bu konulara ileriye dönük bir yaklaşım sağladığını, yıllar boyunca Komite'de yapılan tartışmalar ışığında çalışma programının 21. yüzyılda tarımsal üretim ve ticaretin karşı karşıya olduğu kritik SPS zorluklarının açık uçlu bir keşfi olarak inşa edildiğini ifade etmiştir.

Avustralya daha sonra Deklarasyonun gerekçesini, bunun Bakanlara ve küresel topluluğa, SPS Anlaşması'nın süregelen alaka ve önemini ve Komite'nin kırsal geçim kaynaklarını ve sürdürülebilir büyümeyi destekleme çalışmalarını gösterme fırsatı sağladığını belirtmiştir.

Çalışma programına ilişkin genel değerlendirmesinde Brezilya, Deklarasyonun SPS Anlaşmasını güçlendirmeyi amaçladığını, ancak yeni yükümlülükler üzerine müzakereleri başlatmayı amaçlamadığını vurgulamıştır.

ABD çalışma programının yeniliğe odaklanma gibi belirli yönlerini ele alarak, herhangi bir özel sonuç öngörmediğini veya bu yeni araç veya teknolojilerin hiçbirine ön yargıda bulunmadığını, bunun yerine bu araçların tarımda oynayacağı önemli rolü kabul ettiğini vurgulamıştır.

On beş ortak sponsor, bakış açılarını paylaşmış, Deklarasyona destek vererek ve diğer ortak sponsorlar tarafından daha önce sunulan bazı hususları tekrarlamıştır. Buna ek olarak, Ukrayna yeni bir ortak sponsor olarak katılma niyetini belirtmiş ve gelecekte diğer ortak sponsorlarla çalışmaya istekli olduğunu ifade etmiştir. Nijerya deklarasyonu desteklediğini ancak geliştirmekte olan ülkelere daha çok atıf yapılması gerektiğini ifade etmiştir.

Rusya, önerilen SPS Deklarasyonunun, özellikle teklifin uzunluğu ve ayrıntı düzeyi ile ilgili olarak, olağan Bakanlık Deklarasyonlarına uyup uymadığı konusunda dikkatlice değerlendirme ihtiyacını belirtmiştir.

AB daha önce bildirdiği görüşlerinin halen geçerli olduğunu, küresel iklim değişikliğinin belgede daha çok değinilmesi gerektiğini belirterek, belgeye olan rezervasyonunu koruduğunu ifade etmiştir.

Güney Afrika revize bir metin görmek isteğini ve endişelerinin belli olduğunu kaydetmiştir.

İsviçre'de belgenin tarzına dikkat çekerek, teklifin politik seviyede uygunluğu konusunda tereddütlerini belirtmiştir.

Hali hazırda Deklarasyonun 30 ortak sponsoru bulunmaktadır.

3. Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü (G/SPS/GEN/1851, G/SPS/GEN/1877 AND G/SPS/GEN/1915)

Komite Başkanı tarafından Yeni Zelanda'nın ilk önerisini (G/SPS/GEN/1851) Kasım 2020'deki Komite toplantısında sunduğu, ardından Üyelerin ve ISSB'lerin Komite'nin bu konuyu proaktif olarak nasıl araştırabileceğine dair fikir ve önerilerde bulunmaya davet edildiğini, daha sonra, Yeni Zelanda'nın Komite tarafından değerlendirilmek üzere G/SPS/GEN/1877 belgesini sunduğu, üç Üyenin görüş belirttiği ve bunların, G/SPS/GEN/1915 belgesini dağıtan Yeni Zelanda ile paylaşıldığı belirtilmiştir.

Yeni Zelanda, Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürü konulu Tematik Oturuma katılan herkese teşekkür etmiş, nihai raporu ve bu konuyla ilgili devam eden tartışmaları beklediğini belirtmiştir.

Başka hiçbir üye söz almamıştır.

4. Yaklaşan Tematik Oturumlar (G/SPS/GEN/1947, G/SPS/GEN/1949/REV.1 AND G/SPS/GEN/1951/REV.1)

Tematik oturum için Komitede üç öneri ileri sürülmüş olup; programlama açısından Üyeler, aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

- Bir ithalat pazarında kullanımı onaylanmayan maddeler de dahil olmak üzere (G/SPS/GEN/1947) pestisit MRL'lerine yönelik ticareti kolaylaştırıcı yaklaşımlar üzerine tematik bir oturum Mart 2022'de yapılması; Uzaktan (sanal) denetimin kullanılması ve düzenleyici çerçevelerde (G/SPS/GEN/1949/Rev.1) doğrulamasına ilişkin tematik bir oturum Kasım 2022'de yapılması; ve
- Mart 2023'te zararlı risk belirleme, değerlendirme ve yönetiminde (G/SPS/GEN/1951/Rev.1) uluslararası standartlar ve iyi uygulamalar hakkında bir oturum düzenlenmesi.

5. COVID-19 ve SPS Sorunu

DTÖ Sekreterliği, Üyeler tarafından sunulan 112 adet SPS bildiri ve Covid-19 ile ilgili iletişim olduğunu bildirmiştir.

AB, bazı Üyelerin belirsizliğe, gereksiz gecikmelere neden olan ve hiçbir bilimsel temeli olmayan kısıtlayıcı tedbirlerine ilişkin endişelerini dile getirmiştir. AB, gıdanın COVID-19 bulaşma kaynağı olabileceğine dair hiçbir kanıt bulamayan DSÖ ve EFSA'nın değerlendirmelerini hatırlatmış ve Üyelerden bu önlemleri gerekli ve orantılı olarak açıklayacak risk değerlendirmelerini paylaşmalarını istemiştir.

81. DTÖ SPS KOMİTE TOPLANTISI (3-5 Kasım 2021)

Komite gündemi JOB/SPS/17 simgeli dokümanda yer almakta olup; toplantı kapsamında görüşülen konular aşağıda raporlanmaktadır:

2. Bilgi Paylaşımı

(a) Üyelerin İlgili Konularda Bilgi Paylaşımı

1. Japonya TEPCO Fukushima Nükleer Santralinde yaşanan kazayla ilgili olarak çevrede üretilen gıdalarla ilgili durum hakkında güncel durum hakkında bilgi vermiştir.

ABD tarafından Eylül 2021'de Japon gıdalarına yönelik kalan ithalat önlemlerinin kaldırıldığı belirtilmiştir. Japonya tarafından ABD'nin FDA'nın bilime dayalı kararını takdir ettikleri, bunun diğer Üyeleri de aynı kararı vermeye teşvik edeceğini içtenlikle umduğu belirtilmiştir.

Japonya ülkelerinde üretilen gıdaların hem Japonya'daki hem de yurtdışındaki tüketiciler için ek bir sağlık riski oluşturmadığını bilimsel olarak kanıtladığını belirtmiştir.

Japonya, en son Ekim 2021'de değerlendirilen Gıda ve Tarımda FAO/IAEA Ortak Nükleer Teknikler Merkezi'ni, radyonüklid gıda kontaminasyonu ile ilgili sorunları izlemeye ve bunlara yanıt vermeye yönelik önlemlerin uygun olduğunu, gıda tedarik zincirinin etkin bir şekilde kontrol edildiğini ve kamu gıda arzı güvenli olduğunu dile getirmiştir. Buna göre, 55 ülke ve bölgeden 41'inin açık bir çoğunluğu afetle ilgili ithalat önlemlerini (ve kısıtlamalarını)

tamamen kaldırdığını belirtmiştir. Japonya, geri kalan Üyelerin önlemlerin bilimsel ilkelere dayalı olup olmadıklarını, ticareti gereğinden fazla kısıtlayıcı olup olmadıklarını ve önlemlerin kendi toprakları ile diğer Üyelerin toprakları da dahil olmak üzere Üyeler arasında haksız bir şekilde ayrımcılık yapıp yapmadıklarını görmek için mevcut ithalat önlemlerini gözden geçirmelerini talep etmiştir.

Japonya, komşu ülkeler ve bölgeler de dahil olmak üzere uluslararası toplumla ilişkilerde şeffaf ve bilime dayalı olduğunu ve bu tür çabalara devam edeceğini belirtmiştir.

Kore, ülkelerin endişelerine ve kirli suyun bertaraf edilmesi kararının geri çekilmesi için tekrarlanan taleplere rağmen Japonya'nın bu konudaki kararına devam etmesine ilişkin endişelerini ifade etmiştir.

2. ABD Gıda ve İlaç İdaresi düşük maliyetli veya maliyetsiz teknoloji etkin izlenebilirlik sonuçları

Temmuz 2020'de ABD Gıda ve İlaç Dairesi (FDA), Yeni Daha Akıllı Gıda Güvenliği Dönemi için planını yayınladığını, planın temel temel unsurlarından birinin, teknoloji destekli izlenebilirlik olduğunu, tedarik zincirindeki herkesi içerecek katılım düzeyine ulaşmak için, her büyüklükteki gıda ve yem işletmecileri için erişilebilir izleme çözümlerine ihtiyaç bulunduğunu belirtmiştir.

ABD tarafından FDA'nın Haziran 2021'de Daha Akıllı Gıda Güvenliğinde Yeni Çağ Düşük veya Maliyetsiz Teknoloji Etkin İzlenebilirlik Mücadelesini duyurduğu Belirtilerek; daha fazla bilgi için aşağıdaki bağlantıların ziyaret edilebileceği belirtilmiştir:

- <https://precision.fda.gov/challenges/13/results>
- <https://www.youtube.com/watch?v=tnWMsF-qtly>

3. AB - Sürdürülebilir Gıda Sistemlerine Doğru Küresel Geçiş (G/SPS/GEN/1934, G/SPS/GEN/1969)

Birleşmiş Milletler (BM) Gıda Sistemleri Zirvesi, sürdürülebilir ve esnek gıda sistemlerine geçişi hızlandırmak amacıyla 23-24 Eylül 2021 tarihlerinde BM Genel Sekreteri tarafından düzenlenmiştir. BM Genel Sekreteri tarafından 'Eylem Bildirisi'nde sunulan Zirvenin sonucunun, sürdürülebilir gıda sistemlerinin 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin (SDG's) tamamına ulaşmak için kritik olduğu belirtilmiştir.

2020'de dünya nüfusunun neredeyse yarısı sağlıklı beslenmeye parası yetmemiştir. Aynı zamanda, gıda sistemleri sera gazı emisyonlarının %30'una, biyolojik çeşitlilik kaybının %80'ine kadar katkıda bulunmuş ve tatlı suyun %70'e kadarını kullanmıştır.

Zirve, gezegenimizi korurken büyüyen bir küresel nüfusu beslemek için gerekli acil eylemlerin belirlenmesine yardımcı olmuştur. Tüm eylemlerin yerel, ulusal veya bölgesel bağlamlara göre uyarlanması gerektiği belirtilmiştir. Bu nedenle, DTÖ'nün, tarım ve balıkçılık ürünleri ticareti ile ilgili sürdürülebilirlik hedeflerini desteklerken, aynı zamanda uluslararası ticaret üzerindeki herhangi bir gizli kısıtlamayı önlemede ve özellikle en az gelişmiş ülkelerde eşit bir ekonomik kalkınmaya katkıda bulunmada önemli bir rol oynaması planlanmıştır.

Sağlığımız, hayvanların ve bitkilerin sağlığı ve çevre arasındaki güçlü bağlantıyı tanıyan Tek Sağlık yaklaşımı, dirençli ekonomiler için hayati olarak tanımlanır. Tek Sağlık üçlüsünün iki unsuru SPS Anlaşması kapsamındadır. Bu nedenle, SPS Anlaşmasının amaçları, mevcut küresel sorunlardan izole edilerek ilerletilemez. SPS Komitesi, Ticaretin sürdürülebilir gıda sistemlerine ve sürdürülebilir bir geleceğe önemli bir katkıda bulunması için ne yapılması gerektiği konusunda Üyelerin kafa yorduğu bir forum haline gelmelidir.

Üyeler, bu girişimi aktif olarak desteklemeye ve uluslararası ticaretle bağlantılı olarak sürdürülebilir gıda sistemlerine geçişle ilgili konuları ele almak için bir çalışma programının şekillendirilmesine yardımcı olmaya davet edilmiştir.

Bu ve diğer ilgili komitelerin, bu çalışmanın sonucunda üstlenilen kilit bulgular ve eylemler hakkında tavsiyelerle On Üçüncü Bakanlar Konferansına rapor verebileceği ifade edilmiştir.

Norveç, İsviçre, Türkiye, Avustralya, Arjantin, Paraguay, ABD, Japonya, Uruguay, Kanada, Kolombiya, Yeni Zelanda destek vermiştir.

Türkiye'nin Komitede Paylaştığı Metin Ek-3'te yer almaktadır.

4. AB- Üçüncü ülkelerden gelen hayvansal olmayan gıda ve yemlerin Avrupa Birliği'ne girişini düzenleyen artan resmi kontroller ve acil durum önlemleri (G/SPS/GEN/1968)

AB tarafından resmi kontrollere ilişkin 2019/1793 sayılı Komisyon Uygulama Tüzüğü (EU)ile AB tarım-gıda zinciri mevzuatının uygulanmasını sağlamak amacıyla Avrupa Birliği'ne giren hayvansal olmayan gıda ve yem üzerinde artırılmış resmi kontrollere ilişkin bilgi verilmiştir.

(b) CODEX, IPPC ve OIE'nin ilgili aktiviteleri hakkında sundukları bilgiler

i. IPPC (G/SPS/GEN/1957)

IPPC yetkilisi tarafından Bitki Sağlığı Önlemleri Komisyonunun (CPM) IPPC çalışma planını ilerletmek için Ağustos ve Eylül 2021'de iki sanal toplantı gerçekleştirdiği, anlaşmazlıkların çözüm prosedürleri konusunda revizyon açışması yaptıkları, Ağustos toplantısında, CPM Odak Grubunun (FG'ler) ilk toplantıları gündeminde 2 konunun olduğu; İklim Değişikliği ve Bitki Sağlığı Sorunları ile İletişim, Temmuz ayında güz tırtılı (Fall armyworm) ile ilgili bir rehber yayınlandığı, bu konuyla ilgili 3 webinar düzenleneceği belirtilmiştir.

IPPC çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgiye G/SPS/GEN/1957 simgeli dokümandan ulaşılabilir.

ii. OIE (G/SPS/GEN/1963)

OIE yetkilisi tarafından 2022 yılı Genel oturumunun Paris'te 4 günde düzenleneceği, dört OIE toplantı raporunun Kasım 2021'de OIE web sitesinde yayınlanacağı, BSE ile ilgili 11.4 Nolu bölümde gözden geçirme olduğu ve gelecek sene kabul edilmesi için Genel Oturumda teklif edileceği, sığır vebası (rinderpest) ile ilgili Kara hayvanları kodu 8.16 başlıklı kısmın revize edildiği ve gelecek sene kabul edilmesi için Genel Oturumda teklif edileceği, Şap hastalığı ile ilgili 8.8 başlıklı kısımda hala yapılacak işler olduğu belirtilmiştir.

OIE çalışmaları ile ilgili ayrıntılı bilgiye G/SPS/GEN/1963 simgeli dokümandan ulaşılabilir.

iii. Codex (G/SPS/GEN/1964)

Kodeks yetkilisi toplantıya katılmamış olup;(G/SPS/GEN/1964) simgeli dokümandan ayrıntılı bilgiye ulaşılabilir.

3. Ticaretle İlgili Belirli Sorunlar (STC'ler)

(a) Yeni STC'ler

i. Kore Avrupa Birliği'ni Samgyetang (Kore ginsengi tavuk çorbası) ithalatına izin vermede yaşanan gecikmeler konusunda Komite gündemine taşımıştır.

Kore yetkilisi, Kore ginsengli tavuk çorbası olan Samgyetang'ın AB pazarına giriş için ithalat onayındaki gecikme konusunda endişelerini dile getirmiştir.

Kore yetkilisi 1996'dan beri ısıtma işlem görmüş kanatlı eti ürünlerinin pazara girişi için gerekli adımları atmış olduğunu, AB tarafından gerçekleştirilen yerinde incelemenin ardından Ulusal Kalıntı Programı (NRP) raporuna ilişkin AB'nin dört kez düzeltme taleplerine yanıt vermediğini belirtmiştir. 25 yıllık çabalarına rağmen AB'nin, ithalat onay sürecini tamamlamadığını; Nisan 2020'de AB'nin, Samgyetang'ın kalıntı kontrolüne ilişkin tüm AB tavsiyelerini tatmin edici bir şekilde ele aldığını ve pazar erişimi kazanmak için sonraki adımlara devam edeceğini bildirdiğini, ancak AB'nin bugüne kadar ithalatı onaylamadığını ifade etmiştir. Ayrıca, Ekim 2020'de AB web sitesinde üçüncü ülke kuruluşu olarak listelenen sekiz Koreli kuruluşla ilgili olarak, Haziran 2021'de listelenmenin idari bir hata olduğunu tek taraflı olarak bildirdiğini, bugüne kadar AB'nin, Kore'nin son DTÖ SPS Komitesi toplantısında yapılan da dahil olmak üzere ikili toplantılarda çeşitli zamanlarda talep ettiği bilgileri; Üye Devletlerin oylama prosedürlerinin zaman çerçevesini sağlamadığını belirtmiştir. Kore, bu gereksiz gecikmenin, SPS Anlaşması'nın kontrol, muayene ve onay prosedürleri ile ilgili 8. Maddesi ve Ek C'sinin ihlalini teşkil ettiğini, ithalat onayındaki bu gereksiz gecikmeden oldukça endişe duyduğunu, AB'yi bir kez daha ithalat onayının geri kalan prosedürünü hızla üstlenmeye ve Kore hükümetini zaman çerçevesi hakkında bilgilendirmeye çağırdığını belirtmiştir.

AB heyeti cevabında Kore'nin Sam-gye-tang çorbasının ithalat koşulları konusuna gösterdiği ilgiyi memnuniyetle karşıladığını; Kore ile bu uygulamanın mevcut durumunu ve atılacak sonraki adımları ikili olarak kapsamlı bir şekilde tartıştığını ve bu konuda Kore ile iş birliğinin sürdürmeyi planladıklarını ifade etmiştir.

ii. Rusya Tayland'ı hayvansal ürünler için onay prosedürlerindeki gecikmeler konusunda Komite gündemine taşımıştır.

Rusya Federasyonu (RF) yetkilisi, 2019 yılında Rusya'daki sığır ve domuz eti işletmeleri için Tayland yetkili makamları tarafından gerçekleştirilen denetimlere ilişkin onay prosedürlerinin sonuçlandırılmasında ilerleme olmamasından duyduğu endişeyi, Rusya'nın 2 yıldır BSE statüsüne ilişkin verdiği bilgilerin dikkate alınıp alınmadığı konusunda Tayland'dan hala bir yanıt alamadıklarını, Tayland'ın tekrarlanan taleplere rağmen bu konuda gereği gibi bir iletişimden kaçındığını, Tayland'ı SPS Anlaşması'nın 8. Maddesi ve Ek C'deki

yükümlülüklerine uymaya ve hayvansal ürün ithalatına ilişkin onay prosedürlerini gecikmeksizin tamamlamaya çağırıldığını ifade etmiştir.

Tayland ise, G/SPS/N/THA/243 uyarınca DTÖ SPS şeffaflığına uygun olarak canlı hayvan ve/veya hayvansal ürünlerin ithalatını onaylamak için hazırlanan prosedürlere atıfla DTÖ üyelerine bildirimde bulunduğunu, prosedürün 5 Kasım 2018'de yürürlüğe girdiğini, değerlendirme süresinin ticaret yapan ülkelerden gelen yanıtta da bağlı olduğunu, piyasaya erişimin, belgelerin ve bilimsel bilgilerin gözden geçirilmesi dahil olmak üzere zaman gerektirdiğini ifade etmiştir.

Hayvancılık ürünleri için Tayland, Şap Hastalığı (FMD), Bovine Spongiform Encephalopathy (BSE), Yumru Deri Hastalığı ve Afrika Domuz Ateşi (ASF) gibi salgın hayvan hastalıklar dolayısıyla endişeli olduğunu, ancak hayvan sağlığı risk analizi, halk sağlığı ve SPS önlemleri ve OIE standartlarına uygun ürün kalite kontrollerine dayalı olarak hazırlanan hayvancılık ürünlerinin ithalatı için uluslararası ticareti kolaylaştırdığını, hayvancılık ürünlerine yönelik pazara giriş prosedürlerinin tüm ülkeler için adil olduğunu, ithalat risk değerlendirmesini yürütecek teknik komitelerinin var olduğunu ve onay prosedürünün ilerlemesini bildirmek için her zaman ihracatçı ülkelerle iletişim halinde olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, canlı hayvan ürünlerinin Tayland'a ithali için onay prosedürünün DTÖ ilkelerine göre açık, şeffaf, güvenilir, izlenebilir olduğuna kuvvetle inandığını belirtmiştir.

Rusya, Tayland'a hayvansal ürünlerin ithalatını talep eden resmi mektubu sunduğunda, her iki tarafın da ikili istişarelerde bulunduğunu, bu süreçte Tayland'ın, hayvan hastalıkları durumu da dahil olmak üzere ek bilgi talep ettiğini ve talep edilen bilgilerin Rusya tarafından Mayıs 2021'de tamamlandığı belirtilmiştir. Ayrıca bilgiler teknik uzmanlar tarafından incelendikten sonra sonucunun Rusya'ya bildirileceğini ifade etmiştir.

iii. Panama süt ürünleri işletmelerinin yetkilendirilmesinde yaşanan gereksiz gecikmeler konusunda Peru'yu Komite gündemine taşımıştır.

Panama delegasyonu, Peru tarafından süt ürünleri şirketlerinin yetkilendirilmesine ilişkin gereksiz gecikmelerle ilgili olarak endişelerini dile getirmiştir.

Panama yetkilisi, Peru tarafından talep edilen ihracat onayı için yerine getirilmesi gereken prosedürlerin ve evrakların gönderildiğini ve sürdürülen ikili çabalara rağmen, Peru'nun yeni şirketlerin kalifikasyonu için beklenen işlem süresini bildirmediğini, Peru'ya ihraç etmek isteyen üç Panamalı süt işletmesinin bulunduğunu, Peru'nun yetkili makamlarına taleplerinin gönderildiğini ancak henüz yanıtlanmamış olduklarını ifade etmiştir.

Peru cevaben, süt ürünlerinin ithalatında izlenecek prosedürler hakkında resmi mektuplar ve ikili toplantılar aracılığıyla Panama ile iletişim kurulduğunu, ancak iki ülke arasında askıda olan sağlık sorunlarına ilişkin teknik bir toplantı düzenlemeyi önerdiğini; bugüne kadar Panama'dan bir yanıt alamadıklarını ifade etmiştir.

iv. AB, Katar'ı süt ürünleri için yeni ithalat kuralları konusunda Komite gündemine taşımıştır.

AB yetkilisi, 1 Haziran 2019'da yürürlüğe giren UHT süt ve beyaz peynir için yeni ithalat gereklilikleri belirleyen 30 Mayıs 2019 tarihli Katar Halk Sağlığı Bakanlığı Genelgesine atıfta bulunarak, halihazırda TBT Komitesi'nde çeşitli vesilelerle bu önlemlerle ilgili olarak Katar'a

Özel Ticari Endişelerini dile getirdiklerini, daha yakın zamanlarda, Katar Bakanlar Kurulu'nun 22 Ağustos 2021'de süt ürünleri ithalatını etkileyen talimatları yayınladığını, talimatlar ile 2019 yılında yayınlanan Genelge kapsamındaki süt ürünlerinin kapsamının daha da genişletildiği ve ticareti kısıtlayıcı önlemlerin şu anda neredeyse tüm süt ürünlerini kapsar hale geldiğini, Katar'ın ne TBT ne de SPS Anlaşmaları kapsamında bu önlemlerden hiçbirini DTÖ'ye bildirmedeğini esefle karşıladığını belirtmiştir.

AB yetkilisi Katar'a ihraç edilen çok çeşitli peynir ve süt ürünleri için bu gerekliliklere uyumun mümkün olmadığından, bu kuralların uygulanmasının ticareti gereğinden fazla aksattığını, ithal ürünlerin yerel ürünlere kıyasla dezavantajlı hale getiren raf ömrü üzerindeki katı kısıtlamalar konusunda özellikle endişe duyduğunu, ancak aynı zamanda süt ürünleri ve peynirler için belirli ürün özellikleri, özellikle de süte ve sadece az yağlı vitaminlerin zorunlu olarak eklenmesi gereksinimleri konusunda endişe duyduğunu, bu gerekliliklerin CODEX Alimentarius ile ilgili uluslararası standartlarla uyumlu olmadığını, bilime dayalı olmadığını ve ithal ürünlerin güvenliğini garanti etmek için gerekli olmadığını belirtmiştir. AB yetkilisi, DTÖ SPS Anlaşmasının 2.2, 2.3, 5.1, 5.2, 5.3, 5.4 ve 5.6 maddelerine atıfta bulunmuştur.

Katar tarafından Komite'de cevap verilmemiştir.

v. Peru, Bolivya'yı tarım ve hayvancılık ürünleri üzerindeki ithalat kısıtlamaları konusunda gündeme taşımıştır.

Peru yetkilisi, patates ve soğan gibi ürünlerin Bolivya pazarına girişini engelleyen kısıtlamalar olduğunu, uygulanan önlemlerin teknik gerekçesine ilişkin bilgi talep ederek sürekli olarak bu soruna dostane ve ikili bir çözüm aradığını, bu doğrultuda 10 Eylül 2021'de Peru ve Bolivya sağlık, ticaret ve gümrük yetkililerinin bir araya geldiğini, her iki ülkenin Dış Ticaret Bakan Yardımcılarının, bu tarihten itibaren tarım ürünlerinin ikili ticaretine yönelik her türlü müdahaleyi, izinlerin verilmesini garanti altına almak da dahil olmak üzere, farklı taahhütlere vardıkları bir düzenlemeyi imzaladıklarını, buna rağmen, Peru ürünlerinin Bolivya'ya giriş sorunlarının devam ettiğini ifade etmiştir. Her iki ülkenin Cumhurbaşkanı liderliğindeki Kabine toplantısı gerçekleştirildiğini, iki ülke arasında SPS prosedürlerini düzene sokma konusunda anlaşmaya varıldığını, taraflar arasındaki ticari gelişmeyi değerlendirmek için iki ayda bir toplantılar düzenlenmesinin kabul edildiğini, bu yaklaşımın, serbest bir ticari akışın kurulmasına izin vermesini umduklarını dile getirmiştir.

Bolivya, dile getirilen hususları not aldıklarını, başkente ileteceklerini, bu konuda ikili bir toplantı yapılacağını, ortak bir kalkınma ve işbirliği gündemi oluşturmak amacıyla halklarımız ve hükümetler arasında hakim olan dayanışma ortamının önemli olduğunu belirtmiştir.

vi. Meksika, Çin'i balıkçılık ürünleri üzerindeki ithalat kısıtlamaları konusunda gündeme taşımıştır.

Meksika heyeti, canlı ve işlenmiş su ürünlerinin Çin Halk Cumhuriyeti'ne (ÇHC) ihracına ilişkin düzenlemelerle ilgili endişelerini ifade etmiştir. Meksika işletmelerinin, canlı ve işlenmiş balık ürünleri ihraç etmesine yönelik yetkilendirme süreci açısından 2019'dan bu yana çeşitli engellerle karşılaştığını, Çin makamlarından çeşitli vesilelerle kuruluşlara ve türlere izin verilmesine ilişkin prosedürlerde ilerleme talebinde bulunulduğunu, ancak bu çabaların olumlu sonuçlar vermediğini, Çin'den yanıt alınamadığını, SPS Anlaşması

kapsamında 2.2, 2.3 ve 5.4 maddelerine atıfta bulunarak, Çin'in Anlaşmanın temel ilkelerini ihlal ederek gereksiz ve haksız gecikmelere başvurduğunu değerlendirmiştir.

Buna karşılık, Çin heyeti Meksika'nın su ürünleri ithalatını kısıtlamak için herhangi bir önlem almadığını, ithal edilen Meksika su ürünleri denetimi sırasında, Meksika Su Ürünleri Sertifikasında listelenen balıkçı gemilerinin Çin'de kayıt statüsü almadığını tespit ettiklerini .gelecekte bu tür sorunlardan kaçınmak için, sertifikada kayıtlı yabancı işletme türlerinin Çin'de kayıtlı Meksika Su Ürünleri İşletmeleri katalogunda listelenenlerle tutarlı olması gerektiğini dile getirmiştir.

Bu arada, Kasım 2020'de Çin, Çin'e ihraç edilen su ürünleri sertifikalarının değiştirilmesiyle ilgili konularda Gümrük Genel İdaresi Gıda Bürosu'ndan Meksika'ya bir mektup göndererek Çin'in ihracat su ürünleri sağlık sertifikaları için yeni gerekliliklerini listelemiştir. Ancak Çin, Meksika tarafından herhangi bir teyit bilgisi almadığını belirtmiştir.

vii. Tayvan Çin'i taze meyve ithalatını askıya alması konusunda Komite gündemine taşımıştır.

Tayvan, Çin'in taze ananas, şeker elma ve mum elması ithalatını askıya almasıyla ilgili endişelerini dile getirmiştir. Çin'e ihraç edilen ananas, şeker elma ve mum elması için Çin'in uygunsuzluk bildirimlerine büyük önem verdiklerini, Çin'den ilgili bildirimleri aldıktan sonra gelişmiş zararlı kontrol önlemlerini hemen uygulamaya koyduklarını, 25 Şubat 2021'de Çin'in ananas ithalatını 1 Mart 2021'den itibaren (bildiriminden itibaren 4 gün kadar kısa bir süre) ananas üzerinde "pul böceklerinin" (Planococcus minör) tespit ettiği iddiasıyla askıya aldığını, şeker elması ve mum elması ile ilgili olarak, 2021'de Mart-Haziran aylarında Çin'den uygunsuzluk bildirimleri aldıktan sonra, kökenini meyve bahçelerine kadar takip etmeye devam etmekle birlikte zararlı kontrol ve önleme tedbirlerini güçlendirmek için ek önlemler aldıklarını, ancak Çin'in beklenmedik bir şekilde 20 Eylül 2021 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere şeker elması ve mum elmasının ithalatını askıya aldığını bildirmiştir. Ayrıca 29 Eylül 2021'de Çin'e İhraç Edilen Taze Ananas, Şeker Elması ve Mum Elmasının Denetimi ve Karantina Şartları taslağını yorumlamaları için Çin'e sunduklarını ve ancak yanıt alamadıklarını belirtmiştir.

Tayvan, Çin'in ithalatı askıya almasının SPS Anlaşması ve GATT kapsamındaki yükümlülüklerini ihlal ettiğini ifade etmiştir. Çin, 1 Mart 2021'de Çin'e ananas ithalatını askıya aldığından, Çin'den bu tür vakalarla ilgili olarak toplam 10 kez ikili kanal üzerinden bilimsel ve teknik diyaloglar yürütülmesini talep ettiklerini (SPS Sorgu Noktası aracılığıyla) ancak henüz herhangi bir yanıt alamadıklarını dile getirmiştir.

Çin ise Tayvan'da gelen taze meyvelerde "pul böceklerinin" (Planococcus minör) tespit edildiğini dolayısı ile SPS önlemleri için bilimsel gerekçelerinin olduğunu ifade etmiştir.

(b) Daha Önce Gündeme Taşınmış Belirli Ticari Sorunlar (STC'ler)

- **Kolombiya, Kosta Rika, Ekvator, Paraguay, Guetamala, ABD, AB'yi buprofezin, klorothalonil, diflubenzuron, ethoxysulfuron, glufosinate, imazalil, ioxynil, iprodione, mankozeb, molinate, pikoksistrobin ve tepraloksidim MRL'leri için Komite gündemine taşımıştır.**

AB'nin buprofezin, chlorothalonil, diflubenzuron, ethoxysulfuron, glufosinate, imazalil, ioxynil, iprodione, molinate, picoxystrobin ve tepraloxydim MRL düzeyleri hakkında Paraguay; Kolombiya, Ekvador ve Guatemala ile birlikte G/SPS/GEN/1926 simgeli belgedeki soruları gündeme getirmiştir. AB'nin bilimsel olarak kanıtlanan düzeyden daha düşük MRL düzeyi belirlemesinin bu ülkelerin ihracatını olumsuz etkilediğinin altı çizilmiştir. Şili, Honduras, Brezilya, Panama, Arjantin, Uruguay, Peru ve Kanada desteklemiştir.

ABD yetkilisi, AB'nin DTÖ'ye yaptığı ve küresel çevresel etkilerin ithalat toleranslarına ilişkin gelecekteki AB kararlarına dahil edilebileceğini belirten son açıklamalarından endişe duyulduğunu, AB'nin ithalat toleransı değerlendirme sürecinde kendi toprak sınırlarının dışındaki çevresel hususları dahil etme gerekçesini netleştirmesini istediğini, EFSA'nın yeterli alternatif bulunmadığını tespit ettiği çeşitli aktif maddeler için on Üye Devletten acil durum izinlerini gözden geçirdiğini, EFSA'nın değerlendirmelerinde, zararlı öldürücü olmayan yöntemler mevcut olduğunda, bitki koruma ürünleri ile aynı etkinliğe sahip olmadıklarını veya teknik veya bilimsel sınırlamalar sunduğunu, EFSA'nın ayrıca bazı durumlarda zararlıları kontrol etmek için pratik, kabul edilebilir, yerleşik, insektit olmayan etkili bir programın bulunmadığını da tespit ettiğini, devam eden acil durum yetkilendirme taleplerine dayanarak, ABD'dekiler gibi AB'deki üreticilerin bu ürünleri, etkili alternatiflerin mevcut olmadığı entegre zararlı kontrol programlarının ayrılmaz bileşenleri olarak gördüğünü, AB'nin üçüncü ülkelerdeki üreticilere de bu önemli ve etkili bitki koruma araçlarına eşit erişim sağlamasını talep ettiğini belirtmiştir.

AB, bu konunun gündeme getirildiği ve tartışıldığı arka arkaya 9. Oturum olduğunu; Kasım 2018'de ilk kez gündeme getirildiğini, soruların çoğunun bu Komite'de veya ikili görüşmelerde olmak üzere cevaplandığını, G/SPS/GEN/1926 dokümanına dolaşım için son yanıtların DTÖ/SPS Sekreterliği'ne iletildiğini ve AB'nde pestisitlerin maksimum kalıntı seviyelerinin devam eden incelemesi hakkında G/SPS/GEN/1494/Rev.2 simgeli belgede cevaplar yer aldığını, acil durum izinleriyle ilgili olarak, 1107/2009 sayılı Tüzüğün onaylanmamış aktif maddeler içeren bitki koruma ürünleri için onaylanmasına birtakım koşullar altında izin verdiğini, bu tür acil durum izinlerinin kimyasal olmayan yöntemler de dahil olmak üzere başka herhangi bir makul yolla kontrol altına alınamayan bir tehlikeyi gidermek için böyle bir önlemin gerekli görüldüğü durumlarda, sınırlı ve kontrollü kullanım için yalnızca 120 günü aşmayan bir süre için verildiğini ifade etmiştir. AB belirtilen aktif maddeler özelinde ayrıca pozisyonunu açıklamış, insan sağlığı açısından risk teşkil edecek düzeyde pestisit düzeyine müsaade edilmeyeceğini belirtmiştir.

- **Paraguay ve Guatemala AB'ni Endokrin Bozucular Düzenlemesi ile ilgili Komite'ye taşımıştır.**

Paraguay, AB'nin çevrenin korunması gibi "diğer meşru faktörlerin" ithalatın tolerans sürecinde ağırlıklandırmasıyla ilgili endişe duyduğunu, ithalat toleransını reddetmeyi amaçladığı maddeler için acil durum yetkilendirme sisteminin sürdürülüp sürdürülmeyeceğine de cevap vermediğini, thiamethoxham'ın sınırlandırılmasından bu yana, Avusturya, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Hırvatistan, Danimarka, Slovakya, Fransa, Finlandiya, Macaristan, Letonya, Litvanya, Hollanda, Polonya, Romanya, Estonya'da 135'ten fazla acil durum yetkilendirmesinden yararlandığını, diğer ürünlerin yanı sıra pancar, hindiba, marul, ayçiçeği, havuç, mısır, şerbetçiotu, lahana, kolza tohumu gibi ürünler için bu yetkilere izin

verildiğinde 120 günle sınırlı olmakla birlikte sürekli yenilenebileceğini, bazılarının gevşek istisnalardan yararlandığı ve diğerlerinin çok daha zorlu süreçlere tabi olduğunu belirtmiştir.

AB'nin henüz kesin bir şekilde zararlı olduğu bilinmeyen, ancak ihtiyatlılık (precaution) ilkesi gereğince risk yönetimi kapsamında yasak getirilen ürün ya da maddeler konusundaki yaklaşımını eleştirmiştir. AB'de çevresel kaygılar yüzünden ihtiyatlılık ilkesi uyarınca kullanımına izin verilmeyen bitki koruma ürünleri için en azından acil durum onayı verilebileceğini belirtmiştir.

Guatemala heyeti ticarete gereksiz kısıtlamalardan kaçınmak için SPS Anlaşması'nın 5. Maddesinde belirtildiği gibi endokrin bozucu maddelerin belirlenmesine yönelik kriterlerin oluşturulması gerektiğinin altını çizmiştir.

Şili, Kosta Rika, Peru, Kolombiya, Brezilya, Uruguay, Kanada ve desteklemiştir.

AB, endokrin bozucular (endocrine disruptors) hakkındaki düzenlemelerinin bilimsel ve risk temelli olduğunu belirtmiştir.

- **Kanada AB'ni Bulaşanlar için maksimum seviyelere AB düzenleyici yaklaşımı konusunda gündeme taşımıştır.**

Kanada tarafından AB'nin gıda maddelerindeki belirli bulaşanlar için maksimum seviyelere ilişkin (EC) 1881/2006 sayılı Yönetmelik kapsamındaki tehlikeye dayalı düzenleyici karar verme gerekliliklerini uygulamasının birçok gıda ürünüde bulunan bulaşanlar için maksimum seviyelerin (ML'ler) değişikliğine yol açtığı, AB'nin ML'leri düşürme yaklaşımının tüketim kalıplarını ve diyet risk düzeylerini hesaba katmadığı, önemli bir tarımsal üretici ülke olarak bu yeni düşük ML'lerin, Kanadalı üreticilerin şu anda AB'ye ihraç ettiği birçok ürünün ticaretini olumsuz etkileyeceğinden endişe duyulduğu, özellikle AB'nin hububat ve bakliyat ve yağlı tohumlardaki maksimum kadmiyum seviyelerinin, tahıllardaki ergot ve ergot alkaloidlerinin ve keten tohumundaki (keten) hidrosiyamik asidin düzenlenmesine yönelik yaklaşımının ticari sonuçlarıyla ilgilendikleri belirtilmiştir.

Kanada'nın hububat, bakliyat, keten tohumu, hardal tohumu ve kanolada önemli bir ihracatçı olduğu, AB'nin bu ürünlerin önemli bir ithalatçısı olduğu, kadmiyum seviyesi ile ilgili olarak geçiş süresinin 2022'ye kadar uzatılmasını talep ettikleri, AB'nin belirli gıda maddelerindeki ergot için ML'lerinin Codex tarafından oluşturulan ML'lerin yarısı olduğu, Codex'in ergot alkaloidleri için ML'ler belirlemediği, AB'nin hidrosiyamik asit için önerilen ML'leri ile ilgili olarak AB'nin keten tohumunda hidrosiyamik asit için ML'leri tartıştığı, bu konuda AB'yi diyet risklerini ve tüketim modellerini dikkate almaya çağırdıkları belirtilerek, bu maddelerin doğal olarak oluştuğu ve ML'lerin azaltılmasının kontrol edilmesi imkansız değilse de son derece zor olduğunu hatırlatmak istedikleri bildirilmiştir.

ABD desteklemiştir. ABD, AB'nin SPS önlemlerinin bilimsel gerekçelerinin bulunmadığını ve bu önlemlerin ticarete gereksiz engeller oluşturduğunu belirtmiştir.

AB, söz konusu AB önlemlerinin bir risk değerlendirmesine dayandığını ve ilgili tüketim kalıplarını ve diyet risk düzeylerini dikkate aldığını ifade etmiştir.

- **Peru AB'ni Gıdalarda maksimum kadmiyum seviyelerine ilişkin 1881/2006 Nolu Yönetmeliği (EC) Değiştiren 12 Mayıs 2014 tarihli 488/2014 sayılı Komisyon**

Tüzüğünün (AB) uygulanması nedeniyle çikolata ve kakao ürünleri ihracatına ilişkin kısıtlamalarla ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.

Peru, 5 Mart 2021 tarihli JECFA/91/SC belgesinin, kakao türevli ürünlerden kadmiyum katkısının yüksek tüketimli ülkelerde bile önemsiz olmaya devam ettiğini gösterdiğine dikkat çekerek, AB'nin çikolata ve kakao ürünleri ithalatına 488/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü uyarınca kadmiyum için MRL düzeylerini gerekçe göstererek sınırlandırma getirmesini eleştirmiştir.

Kolombiya, desteklemiştir. AB, bu önlemin insan sağlığını korumak için gerekli olduğunu ifade etmiştir.

- **ABD AB'ni Veterinerlik tıbbi ürünlerine ilişkin mevzuatın gözden geçirilmesi ile ilgili olarak gündeme taşımıştır.**

ABD, AB'nin üçüncü ülkelerdeki üreticiler tarafından antimikrobiyal kullanımı sınırlandıran mevzuatını eleştirmiştir. Söz konusu mevzuatta (AB 2019/6) hangi antimikrobiyallerin yalnızca insan tüketimi amacıyla kullanılacağına belirtilmediğini ifade etmiştir. Üçüncü ülkelerin gerekli hazırlıkları yapabilmesi için hangi antimikrobiyallerin insan tüketimi amaçlı kullanımına onay verileceğini ve Avrupa Komisyonu'nun ithalatta hangi şartları isteyeceğini önceden bilmeleri gerekmektedir. Japonya, Avustralya, Paraguay, Uruguay, Brezilya, Kanada ve Arjantin desteklemiştir.

AB, antimikrobiyal direnciyle mücadele etmek için bu mevzuatı oluşturduğunu ve 28 Ocak 2022 tarihinden itibaren uygulanacağını belirtmiştir. Prophylaxis ve metaphylaxis için AB operatörlerine üçüncü ülke operatörlerinden daha sıkı tedbirler getirileceğini ifade etmiştir. Uygulamaya için kuralların hazırlandığını da eklemiştir.

- **Avustralya, ABD, Rusya ve Kanada Çin'i gıda ve tarım ürünleri ticaretini etkileyen COVID-19 ile ilgili eylemleri ile ilgili olarak Komite gündemine taşımıştır.**

Avustralya, Çin'in ithalatı yapılan gıdalla Covid-19 bulaşması riskini azaltmak üzere getirdiği acil durum tedbirlerini eleştirmiştir. Çin, soğuk zincirinde ya da paketinde Covid-19'a rastlanan işletmelerden ithalatını durduracaktır. Aynı firmadan gelen üründe iki defa virüse rastlanırsa ithalat bir haftalığına askıya alınacaktır. Daha fazla virüse rastlanırsa ithalat dört haftalığına askıya alınacaktır. Birtakım firmalar ise sahadaki çalışanlarında Covid-19 görüldüğü için Çin'e ihracatlarını kendi istekleri ile askıya almıştır. Ancak, bu firmalar yukarıdaki gibi 2 hafta ya da dört hafta değil gönüllü bir şekilde bu kararı almalarına rağmen sekiz aydan uzun süredir Çin'e ihracat yapamamaktadır. Avustralya, bu firmalar için şeffaf ve adil bir uygulama talep etmektedir.

AB, Hindistan, Japonya, Norveç, İsviçre ve Birleşik Krallık desteklemiştir.

Çin, soğuk zincirli gıdaların COVID-19 virüsü ile kontaminasyon riskinin sistematik ve sürekli gözetim ve değerlendirmesini yürüttüğünü, Uygulamada birçok ülkenin gıda işletmelerinde COVID-19 salgınları yaşaması, gıda veya gıda ambalajlarının virüs ve kalıntısı ile kontaminasyon ve soğuk zincir gıdaların taşınmasında yayılma riskinin göz ardı edilemeyeceğini belirtmiştir. Çin, tedbirlerin DTÖ SPS Anlaşması'yla uyumlu olduğunu söylemiştir.

- **Avustralya Çin'i tarımsal ürünler için ithalat gereklilikleriyle ilgili şeffaflık, gecikmeler ve yasal süreçle ilgili olarak gündeme taşımıştır.**

Avustralya yetkilisi tarafından Çin'in artan ithalat kontrollerinin ihracatı kısıtladığı, Çin'den bu önlemlerin nedenlerini Madde 5.8'de gerektiği gibi açıklamasını talep ettikleri ifade edilmiştir.

Avustralya tarafından geçen süre boyunca, önceden herhangi bir bildirim ve gerekçe olmaksızın Avustralya menşeli ürünleri hedef alan Çin tarafından Avustralya tarım ürünlerine yönelik artan miktarda ithalat izni müdahalesi görüldüğü, bekletme koşullarının yönetilememesinden dolayı (örneğin çabuk bozulan mallar için sıcaklık kontrolü gibi) gönderilerde kayıplar oluştuğu, tespit edilen uyumsuzluklar konusunda Çin'in test rejimi ve metodolojiler gibi bulguları hakkında tam ayrıntı sağlamadığı, Çin'in uyumsuzluklara verdiği tepkinin ortaya çıkan potansiyel risklerle orantılı olmadığı, Çin'in Avustralya'nın alınacak gelişmiş önlemler veya düzeltici eylemler önerilerine yanıt vermediği ve Çin'in ithalat koşullarının karşılandığından emin olmak için geçerli alternatif yaklaşımları değerlendirmede belirtilmiştir.

Çin'in canlı kaya ıstakozu için önceden bildirimde bulunmadan yeni denetim ve test gereklilikleri getirerek, ihracatçıların test ve sınır geçişi tamamlanırken uzun bekletme sürelerinden kaynaklanan bozulma ve ciddi kayıplardan kaçınmak için düzenlemeler yapmasını engellediği; Avustralya'nın soruşturma raporuna veya Çin'e varışta uzun gecikmeler ihtiyacını ortadan kaldıracak ihracat öncesi testler ve izleme gibi sınır testlerine yönelik alternatif yaklaşım önerilerine de yanıt vermediği; Avustralya'nın daha güçlü fümigasyon ve daha yakın teknik katılım önermesine karşın cevap alınmadığı; buğday, arpa, kanola ve yulaf için denetim oranlarının, test ve belge doğrulamasını önceden haber vermeksizin ve gerekçe göstermeksizin artırıldığı, Çin'den numune alma, inceleme prosedürleri ve tanımlama metodolojileri hakkında bilgi vermesini istediği ancak cevap alınamadığı belirtilmiştir.

Avustralya, diğer ürünlerle de yaşadıkları sorunları açıklayarak, Çin'in taahhütlerini yerine getirmesini istemiştir.

Rusya Federasyonu (RF) tarafından son zamanlarda Çin tarafından bazı SPS önlemlerinin şeffaf olmayan bir şekilde uygulandığı, Çin'in gerekli bilimsel gerekçeleri ve risk değerlendirmesini sağlamadığı ve kısıtlamaları hafifletmek veya kaldırmak için olası eylemleri netleştirmeden yabancı ihracatçılara ayrımcılık yaptığı bazı durumlar da tespit edildiği belirtilmiştir.

Çin cevaben; 2019'dan bu yana, Avustralya'dan Çin'e ihraç edilen et ve diğer ürünlerde birçok gıda güvenilirliği olayı meydana geldiği, bunun Çinli tüketicilerin sağlığı için yüksek riskler oluşturduğu, yasalarına uygun olarak Avustralya tarafından önerilen ilgili işletmelerin kayıt prosedürlerinin yönetimi ve gözden geçirmesinin sıkılaştırıldığı, risklerin önlenmesi ve tüketicilerin sağlığının korunmasının SPS Anlaşması'na uygun olduğu, Avustralya'nın Çin-Avustralya ikili işbirliği belgelerinin hükümlerine sıkı bir şekilde uymasını umut ettikleri belirtilmiştir.

- **ABD, Kanada, Japonya, Avustralya ve AB; Çin'i denizaşırı ithal gıda üreticilerinin tescili için idari tedbirleri (26 Kasım 2019) sebebiyle Komiteye taşımıştır.**

Avustralya, benzer şekilde Çin'in denizaşırı ithal gıda imalatçılarının tescili ve idaresi hakkındaki yeni mevzuatını (G/TBT/N/CHN/1522) eleştirmiştir. Bu mevzuata temel teşkil eden risk analizi, bilimsel veri ve teknik bilgi hakkında malumat talep etmiştir. Böyle bir düzenlemenin, ihracatçı ülke için ilave külfet oluşturacağını belirtmiştir.

Güney Kore, Filipinler, Birleşik Krallık, Norveç, Tayvan ve İsviçre desteklemiştir. Çin, tedbirlerin uluslararası yükümlülükleriyle uyumlu olduğunu söylemiştir.

- **Kanada ve Avustralya, Çin'i ihracat işletmelerinin yeniden listelenmesi konusunda yaşanan gecikmeler nedeniyle gündeme taşımıştır.**

Kanada ve Avustralya, Çin'i ihracat işletmelerinin yeniden listelenmesi konusunda yaşanan gecikmeler nedeniyle gündeme taşımıştır. Avustralya, bu endişeleri tartışmak ve bunları çözmek için yapıcı bir şekilde çalışmak için Çin ile ikili ilişki kurmayı memnuniyetle karşılayacaklarını ifade etmiştir. AB ve Birleşik Krallık desteklemiştir. Çin ise ülkeye ihracat yapacak yabancı işletmelerin onaylanmasının ulusal ve uluslararası kurallara göre titizlikle yapıldığını ifade etmiştir.

- **Peru, Panama'yı balıkçılık ve hayvancılık ürünlerinin ihracatını yapan Peru işletmelerinin onaylanması aşamasında yaşanan gecikmeler nedeniyle gündeme taşımıştır.**

Peru, Panama'yı balıkçılık ve hayvancılık ürünlerinin ihracatını yapan Peru işletmelerinin onaylanması aşamasında yaşanan gecikmeler nedeniyle gündeme taşımıştır. Kosta Rika, desteklemiştir. Panama, bu konudaki endişelerin ikili teknik bir komite tarafından ele alındığını belirtmiş ve sorunun çözüleceğini ümit ettiğini ifade etmiştir.

- **Meksika, Panama'yı sığır eti ürünlerinin ihracatını yapan Meksika işletmelerinin onaylanması aşamasında yaşanan gecikmeler nedeniyle gündeme taşımıştır.**

Meksika heyeti, et ihracatı için Federal Denetim Tipi kuruluşların yetkilendirilmesine ilişkin Panama'dan bir yanıt aldığını, bu nedenle Meksika'nın dile getirdiği endişenin giderildiğini belirtmiştir.

- **Brezilya, Suudi Arabistan'ı (SA) kanatlı eti ihraç eden işletmelere uyguladığı geçici askıya almadan dolayı Komite'ye taşımıştır.**

Brezilya, Suudi Arabistan'ın ithal kümes hayvanı pazarına erişimi kısıtlayan politikalarının, özellikle SPS Anlaşması olmak üzere çok taraflı ticaret sisteminin bir dizi kuralıyla sistematik olarak çeliştiğini dile getirmiştir. Son yıllarda Suudi Arabistan'ın, ithal edilen kümes hayvanlarının iç pazarına erişimini kısıtlamak için artan sayıda tarife ve tarife dışı önlemler benimsediği ve bu önlemlerin, tarife artışlarından yeni bir ithalat lisanslama sistemine ve düzenleyici değişikliklere kadar uzandığını belirtmiştir. Şubat 2020'de Suudi yetkililerin

Brezilya'daki iki büyük kümes hayvanı üretim tesisinden ithalatı askıya aldığı Brezilya hükümetine iletilmiştir. Suudi yetkililer tarafından herhangi bir teknik sebep belirtilmediğini ifade etmiştir.

Temmuz ayındaki 80. SPS Komite Toplantısının ardından Brezilya ve Suudi Arabistan arasında ikili bir teknik toplantı gerçekleştirildiğini, bu vesileyle, Suudi yetkililerin sağlık kaygılarına ilişkin iddialarını doğrulayacak belgeler sunmayı taahhüt ettiğini, bu belgeleri şimdiye kadar alamadıklarını belirtmiştir.

Brezilya, Suudi Arabistan'ı kanatlı hayvan ihracatının üzerindeki kısıtlamalarının, özellikle 2, 5, 8 ve Ek C olmak üzere SPS Anlaşması hükümleriyle çeliştiğini dile getirmiştir. Bu nedenle Brezilya, Suudi Arabistan'ı kısıtlayıcı önlemlerini mümkün olan en kısa sürede yeniden gözden geçirmeye çağırıldığını dile getirmiştir.

Suudi Arabistan ise, 2021 Ağustos ayında Suudi Arabistan ile Brezilya arasında bu konuyu daha ayrıntılı görüşmek üzere üst düzey bir resmi toplantı yapıldığını, bu toplantıda iki tarafın, bu geçici tedbir kararının arkasındaki nedenlerle ilgili bilgi alışverişinde bulunma konusunda anlaştıklarını, sonuç olarak 20 Eylül'de diplomatik kanallardan Brezilya'ya resmi bir yazı gönderildiğini ve Brezilya'nın yanıtını almayı beklediklerini ifade etmiştir.

• **AB; Çin, Tayvan ve belirli bazı ülkeleri BSE kaynaklı uygulanan ticari kısıtlamaları konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

AB, belirli DTÖ üye ülkelerinin BSE'yi gerekçe göstererek AB'den et ithalatı yapmamalarını eleştirmiştir. Bazı DTÖ Üyelerinin onay prosedürlerinde gecikmeler ile Arjantin; Avustralya; Brezilya; Çin; Çin Taipei; Mısır, Ürdün; Güney Kore, Malezya; Güney Afrika; Amerika Birleşik Devletleri, sadece bazı örnekler vermek gerekirse, SPS Anlaşması'nın 8. Maddesi ve Ek C'ye aykırı hareket ettiğini belirtmiştir.

İsviçre AB'ni destekleyerek; İsviçre'nin OIE tarafından on yıldan fazla bir süredir ihmal edilebilir BSE riskine sahip bir ülke olarak tanındığını, 2012 ve 2020'de sadece iki izole atipik vaka olduğunu ve her ikisinin de OIE'ye şeffaf bir şekilde rapor edildiğini, izole atipik vakaların dünyanın herhangi bir yerinde kendiliğinden ortaya çıkabileceğini, BSE nedeniyle hala "tarihi" ithalat kısıtlamalarını destekleyen ticaret ortaklarını bu kısıtlamaları kaldırmaya ve İsviçre'den sığır eti ürünleri ithalatına izin vermeye çağırıldıklarını belirtmiştir.

Çin ise OIE istatistiklerine göre AB'de halen BSE vakaları görüldüğünü, İsviçre'de bir BSE vakası ve 2020'de İrlanda'da bir vaka bildirildiğini, Çin'de ise hiçbir vaka görünmediğini, ihmal edilemeyecek risk görüldüğü için gerekli tedbirleri aldığını belirtmiştir.

• **AB, Çin'i Afrika Domuz Vebası sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar sebebiyle gündeme taşımıştır.**

AB, Çin'in bazı AB üye ülkelerinden domuz ürünü ithalatını Afrika domuz vebasını gerekçe göstererek tamamen durdurmasını eleştirmiştir. Çin'in DTÖ SPS Anlaşması uyarınca

hastalıktan ari alanlardan ithalata izin vermesini talep etmiş ve OIE'ye göre Çin ve AB'nin hastalık açısından aynı durumda olduğunu altını çizmiştir.

Çin, Afrika domuz vebasının çok bulaşıcı olduğunu ve kontrolünün çok zor olduğunu belirtmiştir. Bu yüzden, söz konusu tedbirleri uyguladığını ifade etmiştir.

- **AB, Güney Kore'yi Afrika Domuz Vebası sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar sebebiyle gündeme taşımıştır.**

AB, Güney Kore'nin bazı AB üye ülkelerinden domuz ürünü ithalatını Afrika domuz vebasını gerekçe göstererek tamamen durdurmasını eleştirmiştir. Rusya da benzer endişesini dile getirmiştir.

Güney Kore, Afrika domuz vebasının çok bulaşıcı olduğunu ve kontrolünün çok zor olduğunu belirtmiştir. Bu yüzden, söz konusu tedbirleri uyguladığını ifade etmiştir.

- **Brezilya Meksika'nın domuz eti ithalat kısıtlamaları konusunda gündeme taşımıştır.**

Brezilya, Meksika'nın 15 yıldır Brezilya'nın Santa Catarina eyaletinden "in natura" domuz eti ithalatını görüşüğünü ve sonunda, risk analizinin olumsuz bir şekilde sonuçlandığını belirtmiştir. Brezilya, Meksika'nın değerlendirmesini haksız bulmuştur. Meksika, risk analizinin DTÖ SPS Anlaşması ile uyumlu bir şekilde yapıldığını ifade etmiştir.

- **AB, Çin'i kuş gribi sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar için Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Çin'in çok bulaşıcı kuş gribi (highly pathogenic avian influenza) nedeniyle AB üye ülkelere uyguladığını ithalat yasağını eleştirmiştir. Bunun yerine, bölgeselleşme yoluna gidilerek ari alanlardan ithalat yapılabileceğini belirtmiştir. Çin ise büyük bir kümes hayvancılığı sektörü olduğu için bu tedbirleri alması gerektiğini söylemiştir.

- **AB, Güney Afrika'yı kuş gribi sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar için Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Güney Afrika'nın çok bulaşıcı kuş gribi (highly pathogenic avian influenza) nedeniyle AB üye ülkelere uyguladığını ithalat yasağını eleştirmiştir. Bunun yerine, bölgeselleşme yoluna gidilerek ari alanlardan ithalat yapılabileceğini belirtmiştir. Güney Afrika, AB tedbirlerinin OIE Karasal Kodu 4.4. Bölüm ve 4.5. Bölüm ile uyumlu olmadığını söylemiştir.

- **AB, Kore Cumhuriyeti'ni kuş gribi sebebiyle uyguladığı ticari kısıtlamalar için Komite gündemine taşımıştır.**

AB, Güney Kore'nin çok bulaşıcı kuş gribi (highly pathogenic avian influenza) nedeniyle AB üye ülkelere uyguladığını ithalat yasağını eleştirmiştir. Bunun yerine, bölgeselleşme yoluna gidilerek ari alanlardan ithalat yapılabileceğini belirtmiştir.

Kore hukukunun bölgeselleşmenin tanınmasına izin vermesine karşın, yetkili makamlarının şimdiye kadar bu kavramı pratikte uygulamak için herhangi bir diyalogu kabul etmediği ve bu uygulamanın ticareti gereğinden fazla kısıtlayan öngörülemeyen bir durum yarattığı kaydedilmiştir.

- **Brezilya Tayvan'ı kanatlılar ve sığır eti üzerindeki ithalat kısıtlamaları konusunda gündeme taşımıştır.**

Brezilya tarafından Tayvan'ın SPS Anlaşmasının 5. Maddesinin ve Ek C'de yer alan hükümlere aykırı hareket ettiği belirtilmiştir. Tayvan'ın risk analizinin ihracatçının hayvan ve halk sağlığı anketlerine yanıt vermesini gerektirdiği, Brezilya'nın bu yanıtları zaten sağladığı ancak hayvan sağlığı (Newcastle hastalığı) veya gıda güvenliği hakkında tekrarlanan sorular sorulduğu, Brezilya bir soruyu her yanıtladığında, Tayvan'ın analiz etmesinin birkaç ay süre aldığı ve sonunda anketlerin ilk turunda sorulabilecek başka sorularla geri döndüğü, bu tür yaklaşımın öngörülebilirliği ve şeffaflığı etkilediği belirtilmiştir.

Brezilya temmuz ayındaki önceki Komite Toplantımızda, kümes hayvanlarına ek olarak, Tayvan prosedürlerinin de sığır eti ihracatına erişimi kısıtladığına dikkat çekmiştir. Her iki durumda da, bilimsel bir gerekçe olmaksızın piyasayı kapalı tutan sistematik bir gereksiz gecikme olduğu belirtilmiştir.

Brezilya hem başkentler aracılığıyla hem de SPS Komitesi marjlarında Tayvan yetkilileriyle ikili ilişkiler kurmaya çalıştıklarını, paylaşılan tüm bilgilere ve teknik uzmanların Tayvan yetkilileriyle verimli bir şekilde ilişki kurmaya açık olmasına rağmen, müzakerelerin bu ilk aşamasının etkin bir şekilde ne zaman sonuçlanacağına dair hiçbir öngörülebilirlik işareti olmadığını dile getirmiştir.

Tayvan tarafından, ülkelere kanatlı eti ürünleri ihraç etmek isteyen ülkelerin yüksek derecede patojenik kuş gribi (HPAI) ve Newcastle hastalığından (ND) ari olarak tanınması gerektiği, Brezilya'nın HPAI'den ari olarak tanındığı, ancak ND'den ari bir ülke olarak tanınmadığını, Brezilya'nın daha önce ND'den ari bir ülke olarak tanınmak için başvuruda bulunmak üzere dosyalar sunduğu, 4 Mayıs 2017'de ek bilgiler sunduğu, ancak, risk değerlendirmesine göre "aktif gözetim ve diğer önlemleri uygulamadığı"; bu nedenle, 20 Şubat 2019'da Brezilya'ya resmi bir yanıt verildiği belirtilmiştir. Ayrıca sığır eti ithalatı ile ilgili olarak, mevcut düzenlemelere göre, Tayvan'a sığır eti ihraç etmek isteyen ülkelerin, yetkili merciler tarafından sistematik olarak denetlenmesinin ve onaylanmasının gerektiği belirtilmiştir.

- **AB ve Rusya Filipinler'i et ithalatındaki kısıtlamalar nedeniyle Komite gündemine taşımıştır.**

AB ve Rusya, Filipinler'in bölgeselleştirme konusundaki uluslararası standartları uygulamadığını belirtmiştir. Afrika domuz vebası ve çok bulaşan kuş gribi yüzünden domuz eti, tavuk eti ve ilgili ürünlerin dokuz AB üyesi ülkeden ithalatına yasak uygulamaktadır. Filipinler, bölgeselleştirme ilkesini tanıdığını, HPAI salgınları nedeniyle ithalat

kısıtlamalarının başlangıçta sekiz AB Üye Devletinin belirli alan veya bölgelerine getirildiğini, bununla birlikte, hastalığın kısa bir süre içinde ilerleyen şekilde yayıldığına dair kanıtların, bu AB Üye Devletlerinden beşine geçici, ihtiyati tedbirler uygulamaya zorladığını ASF nedeniyle Belçika'ya getirilen geçici ithalat kısıtlamasının OIE resmi raporlar ve sağlanan belgesel kanıtlar da dahil olmak üzere bilimsel bilgilere dayanan önlemlerin incelenmesinin ardından kaldırıldığını, ASF'in Filipinler'de ortalığı kasıp kavurduğu, teşhis altyapısı ve kaynakları konusunda zorluklar yaşayan Filipinler gibi daha küçük ülkelerin hastalık sorunlarıyla birden fazla cephede başa çıkamadığı, bunun kendilerini virüsün olası herhangi bir girişine ve durumun kötüleşmesine katkıda bulunacak ek hastalık ajanlarına karşı dikkatli olmaya zorladığını, hastalık durumunu dikkatle izlemeye ve geçici ithalat kısıtlamalarının gözden geçirilmesi için gerekli olan ek bilgileri almaya devam ettikleri belirtilmiştir.

Rusya Federasyonu ise, Filipinler'den, tehlikeli hayvan hastalıklarına ilişkin Rusya topraklarının bölgeselleştirilmesini tanıyarak SPS Anlaşmasının 6. ve 8. Maddeleri ve Ek C kapsamındaki DTÖ yükümlülüklerine uymasını talep etmiştir.

- **Brezilya Güney Afrika'yı sığır eti, evcil hayvan yemi ve hayvansal kaynaklı diğer yan ürünler üzerindeki ithalat kısıtlamaları nedeniyle Komite'ye taşımıştır.**

Brezilya tarafından kemikli ve sakatlatı sığır eti konusunda, Güney Afrika'dan ihracat üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasını talep ettikleri, Ekim 2020'de Güney Afrika'nın şap hastalığına ilişkin bir risk değerlendirmesi yapmak için ilave bilgi talep ettiği, Brezilya'nın gerekli tüm bilgileri sağlamasına rağmen, herhangi bir tepki alamadığı, hayvansal kaynaklı yan ürünler konusunda Temmuz 2017'de Brezilya'nın Güney Afrika makamlarına Uluslararası Sağlık Sertifikası modeli önerdiği, şu ana kadar ise herhangi bir cevap alınmadığı, evcil hayvan maması konusunda Ağustos 2019'da güncellenmiş bir uluslararası sağlık sertifikası teklifinin sunulduğu ancak bu talebe de bir karşılık verilmediği, Brezilya'nın, bu konularda Güney Afrika ile defalarca ikili ilişkiler kurmaya çalıştığı, bu durumun özellikle SPS Anlaşması'nın 2, 5, 8 ve Ek C 'si ile çeliştiğini ifade edilmiştir.

Güney Afrika yetkilisi tarafından, Nisan 2021'de gerçekleştirilen ikili görüşmenin taahhütleri Brezilya'ya hatırlatılarak; Brezilya'nın ülke genelinde farklı Şap Hastalığı bölgelerine sahip olmasının kontrol önlemlerinin değerlendirilmesini oldukça zorlaştırdığı, 2021'in başlarında, farklı bölgelerdeki farklı kontrol önlemlerinin yanı sıra farklı bölgelerdeki hareket kontrollerine ilişkin bilgiler alındığı, bu bilgilerin şu anda incelenmekte olduğu ifade edilmiştir. Güney Afrika'nın zaten hem kanatlı hem de sığır eti olmak üzere Brezilya'dan et ithal ettiği, son iki yılda sıhhi gereklilikleri karşılamayan önemli sayıda sevkiyat bildirimleri olduğu, bildirimlerin sayısı göz önüne alındığında, Brezilya'dan pazar erişimini değerlendirirken ekstra dikkatli olması gerektiğinin fark edildiği, bu nedenle bu talepler konusunda gerekli özenin gösterildiği ifade edilmektedir.

Evcil hayvan maması ithalatı ile ilgili olarak, Brezilya'ya sağlık sertifikası için bir teklif sundukları, geri bildirim bekledikleri, yan ürünlerle ilgili genel ifadeye yanıt vermenin zor olduğu belirtilmiştir.

- **AB ABD'yi koyun, keçi ve diğer bazı geviş getirenlerin ithalatına ilişkin nihai kuralın yayınlanmaması konusunda şikayet etmiştir.**

AB, ABD'nin koyun, keçi ve diğer geviş getiren hayvanların ithalatına ilişkin nihai kuralları Ağustos 2017'de ülke içerisinde yasama süreci tamamlanmış olmasına rağmen DTÖ kanalıyla yayımlamadığını söylemiştir. AB, SPS önlemlerini oluştururken bilimi uygulamak ve uluslararası standartları zamanında dikkate almak için bu Komitede birkaç kez meşru bir şekilde davet edildiğini ve bu prosedürde biriken uzun gecikmeler, SPS Anlaşmasının 8. Maddesi ve Ek C'nin ihlalini teşkil ettiğini belirtmiştir. ABD cevaben AB'nin sığır dışı geviş getiren hayvan türleri ve çoğu koyun ve keçi ürününe yönelik BSE ile ilgili kısıtlamaları değiştirmek için ilgili düzenlemenin son haline getirme çalışmalarının durumuna olan ilgisini anladığını, bu taleple ilgili idari sürecin sonlandırılması için çalışıldığını belirtmiştir. Mart 2021'deki ABD-AB Hayvan Sağlığı Teknik Çalışma Grubu toplantısı da dahil olmak üzere konuyla ilgili ikili teknik angajmanı not ettiğini ve AB ile ileriye dönük işbirliğini sürdürmeyi dört gözle beklediğini dile getirmiştir.

- **Meksika Guatemala'yı yumurta ürünlerindeki kısıtlaması nedeniyle gündeme taşımıştır.**

Meksika tarafından Guatemala'nın Meksika menşeli ısıtılmış yumurta bazlı ürünlerin ithalatına getirdiği kısıtlamalarla ilgili endişeler dile getirilmiştir. Bu hususun Ekim 2016'da ilk kez olmak üzere Kasım 2018, Mart ve Temmuz 2019, Haziran 2020 ve Mart ve Temmuz 2021'de dile getirildiği, bu toplantılarda ve ikili görüşmelerde belirtildiği gibi, Guatemala tarafından getirilen kısıtlamanın hem SPS Anlaşmasının hem de Meksika ile Orta Amerika arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının bilimsel, uluslararası standartlara bağlılık ve koşullara uygun risk değerlendirmesi temel ilkelerini ihlal ettiği, ısıtılmış yumurta bazlı ürünlerin ihracatı için prosedür ve gerekliliklerin defalarca talep edildiği ve bu ürünler hakkında Guatemala otoritesine teknik bilgilerin gönderildiği, Guatemala'nın yanıtının 105/2012 ve 228/2013 Bakanlık Anlaşmalarına atıfta bulunduğu, 2. maddede ikinci atıfta ithalat kısıtlamalarının OIE yönergelerine dayalı olacağını belirtildiği, oysa OIE Kara Hayvanları Sağlık Yönetmeliğinin Madde 10.4.15'te kuş gribi virüslerinin inaktivasyonu için prosedürleri belirten Madde 10.4.25'e uygun olarak, kuş gribi virüslerinin yok edilmesini garanti eden bir ısıtılmış yumurta bazlı ürünlerin ithalatına izin verilmesini yer aldığı, Madde 10.4.17'deki aynı yönetmelik, belirli tavsiyelere uygun olarak Yüksek Patojenik Kuş Gribi (HPAI) enfeksiyonunun bulunmadığı bölgelerden veya bölmelerden ithal edilebileceğini belirttiği ifade edilmiştir.

Guatemala cevaben; uygulamalarının OIE ile uyumlu olduğunu, yüksek makamlar arasında şeffaflıkla işlemlerin yürütüldüğünü, söz konusu konunun Orta Amerika ile Meksika arasında yürürlükte olan Serbest Ticaret Anlaşmasının Sağlık ve Bitki Sağlığı Önlemleri Komitesi çerçevesinde iki taraflı olarak tartışılması ve bu forumdan kaldırılması gerektiğini belirttiştir.

Guatemala, bu konunun 29 Nisan 2021'de her iki ülkenin sağlık yetkililerinin yanı sıra Meksika Ekonomi Bakanlığı ve Ekonomi Bakanlığı delegelerinin katılımıyla gerçekleştirilen sanal bir ikili toplantıda ele alındığını bildirmiştir. Guatemala, bu konuyu teknik ve şeffaf bir

şekilde analiz etme, her iki tarafın ticari çıkarlarını gözetme ve her iki ülkenin kanatlı sağlığını koruma istekliliğini ifade etmiştir.

- **AB, Rusya'yı Estonya ve Letonya'ya karşı uyguladığı işlenmiş balık ürünü ithalatı kısıtlamaları konusunda gündeme taşımıştır.**

AB, Rusya'yı 2015 yılından itibaren Estonya ve Letonya'ya karşı uyguladığı işlenmiş balık ürünü ithalatı kısıtlamaları konusunda gündeme taşımıştır. AB, RF'na SPS Anlaşması'na aykırı olan orantısız önlemleri kaldırması için bir kez daha çağrıda bulunmuş ve Rusya Federasyonu'nun DTÖ yükümlülüklerine uymasını talep etmiştir. Rusya, bu kısıtlamaların söz konusu ülkelerde balıkçılık ürünleri güvenilirlik kontrol sisteminde tespit edilen eksiklikler nedeniyle getirildiğini belirtmiştir. 2016 ve 2019 yıllarında yapılan denetimler sonucunda bazı işletmelere karşı uygulanan kısıtlamaların kaldırıldığı ifade edilmiştir. Diğer işletmeler açısından, kısıtlama devam etmektedir.

- **ABD, Hindistan'ı (27 Ocak 2020 tarihli) Gıda Güvenliği ve Standartları Yasası 2006'da yer alan hayvan yemi için yeni gereksinimler sebebiyle Komiteye taşımıştır.**

ABD, Hindistan'ın hayvan yemiyle ilgili 27 Ocak 2020 tarihinde yayımlanan yeni mevzuatına ilişkin endişesini dile getirmiştir. İki bölümü olan bu mevzuatın ilk bölümü DTÖ'ye bildirilmediği için DTÖ üye ülkeleri henüz yorum yapamamıştır. Bu mevzuat uyarınca Hindistan, yalnızca belirli hayvan yemi türlerinin ithalatına izin vermektedir. İkinci bölüm, G/SPS/N/IND/249 simgesiyle DTÖ'ye 26 Şubat 2021 tarihinde bildirilmiştir.

Hindistan, ilgili yem listesinin belirli aralıklarla güncellendiğini ve ABD'nin de Hindistan tarafından değerlendirilmek üzere liste güncellemelerine katkı sağlayabileceğini belirtmiştir.

- **Rusya Hindistan'ı hayvansal ürünler için onay prosedürleri konusunda Komite gündemine taşımıştır.**

Rusya, Hindistan'ın hayvan yemi ve hayvan orjinli gıda olmayan hammadde ürünleri ithalatı için onay prosedürünün gereksiz bir şekilde uzun sürdüğünü söylemiştir. Ayrıca, Hindistan'ın tüm gerekçeler Hindistan'ın veterinerlik makamlarına sunulmasına rağmen, Rusya topraklarının kuş gribi için bölgeselleşmesinin tanınması ve güvenli Rus kanatlı ürünlerinin Hindistan pazarına erişimi konusundaki görüşünü paylaşmadığını, kanatlı eti ve ürünleri ile balıkçılık ürünleri için sertifikaları uzun süre geçmesine rağmen onaylamadığını ifade etmiştir. Hindistan, Rusya ile ikili görüşmelerin devam ettiğini belirtmiştir.

- **Rusya ve AB, Endonezya'yı bitki ve hayvan ürünleri onay prosedürlerinden dolayı Komiteye taşımıştır.**

AB, Endonezya'nın bitkisel ve hayvansal ürünlerin ithalatındaki onay prosedürlerinin çok uzun sürmesinden rahatsızlık duyduğunu belirtmektedir. Sığır eti, süt ürünleri, kümes hayvanları, domuz eti ve bitkisel ürünlerin onay prosedürünü ilgilendiren 32 dosyada ilerleme olmamıştır. AB, Üye Devletlerin süt, sığır, kümes hayvanları, domuz eti ve bitkisel ürünlere ilişkin ihracat başvurularında, bazı durumlarda 7 yıldan beri somut bir ilerleme olmaksızın bekleyen ilerleme eksikliğini özellikle vurgulamıştır. Rusya Federasyonu, Rusya'dan Endonezya'ya kümes hayvanları ve sığır eti; büyükbaş ve küçükbaş hayvanlardan elde edilen

süt ve süt ürünleri; konserve yiyecekler, sosisler; sofralık yumurta ve yumurta ürünleri ihracatı için ihracat sertifikalarının onaylanmasında ilerleme olmamasından endişe duyduğunu belirtmiştir. Bu bağlamda Rusya Federasyonu, Endonezya'yı SPS Anlaşmasının 8. Maddesi ve Ek C kapsamındaki yükümlülüklerine uymaya davet etmiştir. Rusya Federasyonu, Endonezya'dan onay prosedürlerini gereği gibi ve gereksiz gecikme olmaksızın üstlenilmesini ve tamamlamasını talep etmiştir. Endonezya ise, onay sürecinin devam ettiğini ve hızlandıracağını söylemiştir.

- **Avustralya, Rusya ve Tayvan AB'nin kompozit ürünlerle ilgili yeni düzenlemeleri konusunda endişelerini dile getirmiştir.**

Avustralya, AB'nin kompozit ürünlerle ilgili G/SPS/N/EU/401 simgesiyle bildirdiği yeni düzenlemesi ile ilgili endişesini dile getirmiştir. ABD, Japonya, Rusya desteklemiştir. Yeni düzenleme uyarınca gıda imalatçıların raf ömrü uzun olan ürünlerde kullandıkları süt ürününü, balıkçılık ürününü ve yumurta orijinli ürünü AB'deki işletmelerden ya da AB'nin üçüncü ülkelerde onayladığı işletmelerden temin ettiklerini ispatlaması gerekecektir. Bu düzenlemeye bisküvi, ekmekek, pasta, çikolata ve pastanecilik ürünleri, makarna ve noddle da dâhil olacaktır. Avustralya, bu düzenlemenin ticareti olumsuz etkileyeceğini düşünmektedir. AB'yi denklik ilkesi uyarınca üçüncü ülke önlemlerinin denkliğini tanımasını talep etmiştir.

Rusya Federasyonu ise, 21 Nisan 2021'de yürürlüğe giren kompozit ürünlerin ithalatına yönelik yeni AB gerekliliklerine ilişkin özel ticaret endişesini belirtmiştir. Rafta dayanıklı kompozit ürünler için Avrupa gerekliliklerinin aşırı olduğunu ve ticareti uygun bir sağlık ve bitki sağlığı koruma seviyesine ulaşmak için gerekenden daha fazla kısıtladığını ifade etmiştir.

AB, 21 Nisan 2021 tarihinden itibaren yürürlüğe giren yeni kompozit ürün mevzuatında belirtilen ithalat koşullarının tamamen risk temelli olduğunu belirtmiştir. Bu konudaki taslak DTÖ'ye bildirilmiş ve soruları cevaplandırılmıştır.

- **AB ABD'yi AB'nin Asya uzun antenli böceği ve turunçgil uzun antenli böcekten ari statüsünü tanımamasından ötürü Komiteye taşımıştır.**

AB tarafından; daha birkaç yıl önce, Amerika Birleşik Devletleri'nin ilgili AB Üye Devletlerinin zararlı arılığının tanınmasına ilişkin bilimsel değerlendirmesini tatmin edici bir şekilde tamamladığı, bununla birlikte, ABD'nin idari prosedürü tamamlamadığı, eksik olan tek unsurun tamamen idari bir adım olduğu, yani zararlardan arılığın 21 AB Üye Devleti tarafından tanınmasına izin vermek için Birleşik Devletler tarafından nihai bir Federal Düzenin yayınlanması gerektiği, ABD'nin bunun yayınlanmasının engellemesi için bilimsel bir dayanağı olmadığı, ABD'nin DTÖ SPS Anlaşmasına uymadığını düşünüldüğü, çünkü bu engellenmenin bilimsel gerekçelere dayanmadığı belirtilmiştir.

ABD, konuyu çözüme ulaştırmak için çalışmaların devam ettiğini belirtmiştir.

- **AB ABD'yi elma ve armutta uygulanan ithalat kısıtlamalarından dolayı Komiteye taşımıştır.**

AB ABD'yi elma ve armutta uyguladığı ithalat kısıtlamaları nedeniyle gündeme taşımıştır. AB ABD'yi DTÖ sorumluluklarına uymaya davet etmiş, elma ve armut için "sistem yaklaşımı" altında ithalatı onaylamaya davet etmiştir. ABD, taleple ilgili idari prosedürlerin

devam ettiğini belirtmiştir. Ancak, “ön-gümrükleme” yaklaşımıyla elma ve armut ihracatı yapılabileceğini söylemiştir.

ABD tarafından 8 AB üyesi ülkenin ürün ihracat edebildiği, AB’den ihracat olması dolayısıyla AB’nin yanlış olarak bu konuyu Komite gündemine getirdiğini düşündükleri belirtilmiştir.

- **Ukrayna Tayvan’ı taze sebze ve meyve ithalatına yönelik bitki sağlığı risk değerlendirme prosedürü ile ilgili olarak gündeme taşımıştır.**

Ukrayna, Tayvan’a taze meyve ve sebze ihracatı için zararlı risk analizi sürecinin ilerlememesinden duyduğu rahatsızlığı dile getirmiştir. Ukrayna, Çin Taipei’ye soğan ve elma ithalatı için Ukrayna’nın başvurularına ilişkin Zararlı Risk Değerlendirmelerinin (PRA) ilerlemesi ve sonuçları hakkında hâlâ bilgiler beklediğini, ilgili başvuruların 2017 ve 2018’de gönderildiğini, Çin Taipei’nin bitki sağlığı risk değerlendirme prosedürlerinin tamamlanmasında daha fazla gecikmenin Ukrayna ürünlerinin ticaretinde haksız engeller oluşturduğunu, risk değerlendirmesi için gerekli olan uzun süreli sürenin bilimsel açıdan gerekçelendirilemeyeceğini ifade etmiştir.

Tayvan, konu üzerindeki çalışmaların devam ettiğini söylemiştir.

- **Peru Ekvator’u üzüm ve soğanda ithalat kısıtlamalarını gündeme taşımıştır.**

Peru, Ekvator’un SPS Anlaşması’nın 2, 3, 5, 7, 8, Ek B ve Ek C’ye aykırı olarak pestisit kalıntıları gerekçesiyle 2015 yılından itibaren soğan ve üzüm için uyguladığı ithalat kısıtlamasının kaldırılmasını talep etmiştir. Ekvator, ulusal MRL düzeyinin (dimethoate procimidone ve piriproxyfen) Peru tarafından karşılanmadığı nedeniyle bu kısıtlamaya gittiğini belirtmiş ve SPS Anlaşması’nın 5 Maddesi uyarınca insan sağlığının korunmasının gerekli olduğunu ifade etmiştir.

- **Peru, Panama’yı Peru’dan gelen soğan ve patatese uygulanan kısıtlamalar konusunda gündeme taşımıştır.**

Peru, Panama’yı Peru’dan gelen soğan ve patatese uygulanan kısıtlamalar konusunda gündeme taşımıştır. Kosta Rika, desteklemiştir. Panama, bu konudaki endişelerin ikili teknik bir komite tarafından ele alındığını belirtmiş ve sorunun çözüleceğini ümit ettiğini ifade etmiştir.

- **Kanada Hindistan’ı bakliyat için ithalat gereklilikleri konusunda gündeme taşımıştır.**

Kanada, Hindistan’ın zorunlu fümigasyon şartının (methyl bromide) ve yabancı ot tohumuna ilişkin gerekliliklerinin hububat ihracatını olumsuz etkilediğini belirtmiştir.

Rusya tarafından; Hindistan’ın 2017 yılından bu yana, Hindistan’a ithal edilen tahıl ve bakliyatların fümigasyonu için metil bromür kullanımı için zorunlu bir bitki sağlığı şartı getirdiği, o tarihten bu yana fosfinlerin tahıl mahsulü ve bakliyat zararlılarına karşı kullanımının gerekçelendirilmesi ve fizibilitesinin yanı sıra metil bromür ile yapılan fümigasyonun karşılaştırmalı etkinlik analizini defalarca Hindistan tarafına ilettikleri, Rus yetkili makamları tarafından kullanılan bitki sağlığı koruma yöntemlerinin güvenilirliği, Hintli uzmanların Mayıs 2018’de Rusya’ya yaptığı ziyarette teyit edildiğini, Hindistan tarafının Rosselkhoznadzor’a, alınan bilgileri analiz ettikten sonra, Hindistan’ın yetkili

makamının Rosselkhoznadzor'u resmi olarak bilgilendireceğine dair güvence verdiği, oysa şu ana kadar Hindistan'dan konuyla ilgili herhangi bir yanıt alınmadığını belirtmiştir. Ayrıca bu yılın Ağustos ayının sonlarında Kanada ve Hindistan'ın, bir Bitki Sağlığı Teknik Çalışma Grubu düzenlediğini ve bu sırada Hindistan'ın, fümigasyon sorununa 2021'in sonuna kadar yanıt vermeyi taahhüt ettiğini belirtmiştir.

Hindistan, sorunu çözmek için Kanada ve Rusya ile ikili görüşmelerin devam ettiğini söylemiştir.

• **ABD Hindistan'ı Genetiği değiştirilmiş kaynaklı olmayan ve Genetiği değiştirilmemiş ifadeli sertifika gerekliliği konusunda gündeme taşımıştır.**

ABD, Hindistan'ın GDO orijinli olmayan ürün ve GDO'dan ari statüye ilişkin sertifika gerekliliğini eleştirdiğini ve bu konuyu G/SPS/GEN/1865, G/SPS/GEN/1901 ve G/SPS/GEN/1940'ta belgelendiği gibi Kasım 2020, Mart 2021 ve Temmuz 2021 SPS Komitesi toplantılarında daha önce gündeme getirdiğini ifade etmiştir. Avustralya, Japonya, Paraguay, Brezilya, Uruguay, Yeni Zelanda, Kanada ve Arjantin desteklemiştir.

Hindistan, bu kuralı G/TBT/N/IND/168 simgesiyle 2 Eylül 2020 tarihinde bildirmiş ve 1 Mart 2021 tarihinde yürürlüğe gireceğini belirtmiştir. Hindistan, birden fazla ticaret ortağından gelen sayısız talebe rağmen, bu önlemi destekleyen bir bilimsel gerekçe veya risk değerlendirmesi sunmamıştır. Hindistan'ın bu kuralı geri çekmesi talep edilmektedir. Aksi takdirde, uygulamasını Ocak 2022'ye kadar geciktirmesi talep edilmektedir.

Japonya tarafından önlemin bilimsel gerekçesine ve önlemin nasıl uygulanacağına ilişkin bir netlik olmadığı, özellikle GDO'ları tespit etme yöntemleri belirlenmemiş mahsuller için GDO içermeyen sertifikası talep etmenin gerekçesini ve Hindistan sınırında GDO'suz sertifikası olmayan bu tür ürünlerin nasıl kontrol edileceğini Hindistan'dan açıklamasını istedikleri ve bu tür GDO'lu ürünlerin üretimi ve ithalatı ihracatçı ülkelerde etkin bir şekilde yasaksa, Hindistan'dan GDO'suz sertifikanın gerekliliğini açıklığa kavuşturmasını istedikleri belirtilmiştir.

Brezilya, şimdiye kadar, Hindistan'ın söz konusu düzenleme ile korumaya istekli olduğu hedefler arasındaki bağlantıyı sunan herhangi bir düzenleyici etki değerlendirmesi, risk analizi veya teknik belge yayınlanması hakkında hiçbir gelişme olmadığını belirtmiştir. Bu düzenlemenin bilimsel gerekçeleriyle ilgili bilgi eksikliğinin, Hindistan makamları tarafından üstlenilen düzenleme sürecindeki şeffaflık konusunda endişelere yol açtığı ifade edilmiştir.

Brezilya Hindistan'ın düzenlemesinin özellikle ülkelerindeki elma, börülce fasulyesi, tütün ve mısır ihracatçıları için zararlı olmasının beklendiğini dile getirmiştir. Bu ürünler için GDO'lu muafiyet garantilerinin, bilimsel gerekçe olmaksızın ve gıda güvenliğine hiçbir ek fayda sağlamadan, gıda değer zincirlerine yalnızca gereksiz maliyetler ve düzenleyici yük getireceği belirtilmiştir.

Hindistan tarafından Genetik Mühendisliği Değerlendirme Komitesinin (GEAC), Çevre (Koruma) Yasası (1986) altında bildirilen 'Tehlikeli Mikroorganizmaların / Genetik Olarak Değiştirilmiş Organizmalarının veya Hücrelerinin Üretimi, Kullanımı / İthalatı / İhracatı ve Depolanmasına İlişkin Kuralları (1989) uyarınca yasal bir organ olduğunu, bu Komite'nin genetiği değiştirilmiş organizmaların ve ürünlerin çevreye salınmasına ilişkin teklifleri onaylama yetkisine sahip olduğunu, Komite'nin Genetiği Değiştirilmiş / Tasarlanmış menşeli ürün çeşitlerinin hiçbirini şimdiye kadar onaylamadığını, sadece ihracatçı ülkeden listelenen ürünlerin GDO'suz durumunu tespit etmek için bir sertifika istediklerini belirtmiştir.

- **Guatemala'nın AB'nin Çiftlikten Çatala Stratejisi hakkında bilgi talebi**

Guatemala, AB'nin Tarladan Sofraya Stratejisinin üçüncü ülkeler için bağlayıcı bir etkisi olan normatif ve normatif olmayan önlemlerin bir kombinasyonu olduğunu belirtmiştir ve tarım ürünleri ihraç eden üçüncü ülkeler üzerinde yaratacağı etkiyi bildirmek istemiştir. Bunun ışığında Guatemala, Avrupa politikalarının 2022'den itibaren tarımsal üretim ve ihracatı nasıl etkilemeye devam edeceği ve kırsal kalkınma üzerinde olumsuz etkileri olacağı konusundaki endişelerini dile getirmiştir. Paraguay destek vermiştir.

AB, Tarladan Çatala Stratejisinin amacının, gıda güvenliğini ve güvenilirliğini koruyan, sağlıklı bir gezegenden elde edilen sağlıklı ve sürdürülebilir diyetlere erişimi sağlayan sürdürülebilir bir AB gıda sistemine geçiş olduğunu belirtmiştir.

(c) Daha önce gündemde olup, çözümü gerçekleşen sorunlar

Bu başlıkta gündeme getirilen bir husus bulunmamaktadır.

4. SPS Anlaşmasının Uygulanması

a. Eşdeğerlik

Bu başlıkta söz alan bir ülke olmamıştır.

b. Zararlıdan ve Hastalıktan Ari Alanlar (Bölgeselleşme)

- Ukrayna- Ukrayna'nın kuş gribinden kurtulduğuna dair beyanı

Ukrayna, 2004'ten beri, OIE Kara Hayvanları Sağlık Kodu Bölüm 10.4'e uygun olarak, Kuş Gribinin aktif ve pasif izlenmesine yönelik bir program başlattığını belirtmiştir. 2021'deki izleme programının sonuçlarına göre, Ukrayna'da kayıtlı 11 yüksek derecede patojenik kuş gribi (HPAI) salgını olduğu (1-ticari bir çiftlikte, ticari olmayan alanlarda 6 salgın ve yabancı kuşlar arasında 4 salgın) ifade edilmiştir.

Ticari bir çiftlikte son derece patojenik kuş gribinin (H5N8) tek salgınının 3 Şubat 2021'de Donetsk bölgesinin Volnovakha bölgesinde kaydedildiği ve doğrulanmış tüm HPAI vakalarının, WAHIS aracılığıyla derhal OIE'ye rapor edildiği belirtilmiştir.

28 Mayıs 2021 itibariyle, Ukrayna, ticaret ortaklarına OIE resmi web sitesinden "kümes hayvanlarında yüksek patojeniteli kuş gribi virüsleri ile enfeksiyondan arınmış bir ülke"olduğunu duyurduğun, OIE Karasal Kodunun tüm gereksinimlerini karşıladığını ve bu durum aktif deklarasyon ile onaylandığını dile getirmiştir. (<https://www.oie.int/en/what-we-offer/self-declared-disease-status/>)

- Amerika Birleşik Devletleri-Afrika domuz gribi koruma bölgeleri

ABD, bir koruma bölgesini kurarak, Porto Riko, ABD Virjin Adaları ve ABD için hastalıktan korunmayı kolaylaştırmayı, ASF'nin genel yayılmasını sınırlandırmayı ve uluslararası ticaretin devam etmesine izin vermeyi amaçladığını belirtmiştir.

ABD, ABD domuz sürüsünü korumak ve ABD domuz üreticilerinin çıkarlarını ve geçim kaynaklarını korumak için halihazırda mevcut olan kontrollerin ötesinde ek bir güvenlik katmanı sağlamak için bu eylemi gerçekleştirdiğini belirtiyor.

c. Şeffaflık hükümlerinin uygulanması

Bu başlıkta söz alan ülke olmamıştır.

d. Kontrol, Denetim ve Onay Prosedürleri

Çalışma Grubu aşağıdaki konuları inceleyecektir:

(1) Uluslararası ticareti etkileyen ve Komitenin ele alması gereken onay prosedürlerinin temel zorlukları;

(2) İthalatçı Üyenin uygun sağlık veya bitki sağlığı koruma seviyesini karşılarken uluslararası ticareti kolaylaştıran onay prosedürlerinin ilkeleri ve Komitenin bu ilkeleri vurgulamadaki rolü;

(3) Onay prosedürlerine uygulandıklarında SPS Anlaşmasının yükümlülüklerinin uygulanmasını geliştirmek için mevcut araçlar ve en iyi uygulamalar;

(4) Çalışma Grubu boyunca gündeme getirilen diğer konular.

e. Özel ve Lehte Muamele

Üyeler tarafından gündeme getirilen bir husus olmamıştır.

f. Uluslararası Standartların İzlenmesi

i. Yeni Konular

Bu başlıkta yeni bir husus gündeme getirilmemiştir.

ii. Daha Önce Gündeme Gelen Konular başlığında

- AB, Genel ASF ve HPAI kısıtlamalarının OIE Standartlarına uygun olmadığına dair görüşlerini dile getirmiştir.

- AB, DTÖ Üyelerini, ülke çapında ticaret yasaklarının bilime dayalı, rasyonel ve orantılı önlemlerle ikame edilmesi konusunda AB ile birlikte çalışmaya davet etmiştir.

iii. Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürüne İlişkin Tematik Oturum Raporu

SPS Komitesi tarafından Temmuz 2021'de kabul edildiği üzere, 2 Kasım 2021'de Uluslararası Uyum Sürecini İzleme Prosedürüne ilişkin tematik bir oturum düzenlenmiştir.

g) SPS Anlaşması'nın Uygulanmasına Dair 5. Gözden Geçirmenin Takibi

SPS Anlaşması'nın Uygulanmasına Dair 5. Gözden Geçirme Raporunun G/SPS/64 and G/SPS/64/Add.1 ile kabul edildiği hatırlatılmıştır.

Gayri resmi toplantı raporuna tematik oturum raporuna görüş sorulmuştur.

5. Önemli Hususlar

- 12. DTÖ Bakanlar Konferansı için SPS Bildirgesi (G/SPS/GEN/1758/Rev.7)

ABD ve Kanada deklarasyonla ilgili bilgi vermiş, bu dokümanın 7. Güncellemesi olduğunu, çok sayıda ülkenin belgeyi desteklediğini, Bakanlar Konferansının Kasım 2021'de gerçekleşeceğini belirterek, ülkeleri dokümanın sponsoru olmaya çağırmıştır.

ABD, Kanada; Brezilya, Beliz, Panama, Peru, Endonezya, Japonya, Avustralya, AB, Singapur, Kolombiya, Meksika, Paraguay, Honduras, İsviçre Rusya, Ukrayna Bildirgeye olan desteklerini iletiler.

- COVID-19 ve SPS sorunları

Bu başlıkta söz alan ülke olmamıştır.

6. Teknik Destek ve İşbirliği

a. Sekreterlikten Bilgiler

- DTÖ SPS Aktiviteleri
- STDF tarafından gerçekleştirilen teknik desteğe ilişkin bilgi G/SPS/GEN/1959 simgeli belgede yer almaktadır.

b. Üyelerden Bilgiler

- ABD ve Filipinlerin Gelişmekte Olkan Ülkelere Teknik Yardımı
- Kanada'nın Gelişmekte Olkan Ülkelere Teknik Yardımı (G/SPS/GEN/1962)
- Beliz Tarafından Alınan Teknik Yardım

7. Özel ve ticari standartlarla ilgili endişeler

Görüş belirten ülke olmamıştır.

8. Gözlemciler

a. Gözlemci kuruluşlardan bilgiler: Bu hususla ilgili olarak aşağıda belirtilen dokümanlardan bilgiye ulaşılabilmektedir.

- i. ECOWAS (G/SPS/GEN/1952)
- ii. GSO (G/SPS/GEN/1953)
- iii. OIRSA (G/SPS/GEN/1955)
- iv. IGAD (G/SPS/GEN/1956)
- v. ITC (G/SPS/GEN/1958)
- vi. SADC (G/SPS/GEN/1961)
- vii. IICA (G/SPS/GEN/1965)

b. Gözlemci Statüsü için Yeni Başvurular

Yeni başvuru yoktur.

9. Diğer Hususlar

Görüş belirten ülke olmamıştır.

10. Bir sonraki toplantının tarihi ve gündemi

Gelecek SPS Komitesi Toplantısının 23-25 Mart 2022 tarihinde gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Ek-1: Komite Gündemi

3-5 NOVEMBER 2021 SPS COMMITTEE MEETING¹

ANNOTATED DRAFT AGENDA²

The Committee on Sanitary and Phytosanitary Measures (hereafter "the Committee") will hold its eighty-first regular meeting on Wednesday, 3 November, starting at 3:00 p.m., Thursday, 4 November and Friday, 5 November 2021, starting at 10:00 a.m.

A meeting of the Working Group on Approval Procedures will be held on Monday, 1 November 2021, starting at 3:00 p.m. (participation by Working Group members only). Additional details on the meeting have been sent directly to WG members.

A Thematic Session on the Procedure to Monitor the Process of International Harmonization will be held on Tuesday, 2 November 2021, starting at 10:00 a.m. This session will provide an opportunity for WTO Members to exchange views and review progress with international harmonization. A revised draft programme has been circulated in document [G/SPS/GEN/1950/Rev.1](#) (an updated version will follow).

An informal meeting will be held on Wednesday, 3 November 2021 starting at 10:00 a.m. The informal meeting will provide an opportunity to discuss: (i) Follow-up to the Fifth Review of the Operation and Implementation of the SPS Agreement; (ii) COVID-19 and SPS issues; (iii) the proposed SPS Declaration for the 12th WTO Ministerial Conference ([G/SPS/GEN/1758/Rev.7](#)) and [G/SPS/GEN/1960](#); (iv) the procedure to monitor the process of international harmonization ([G/SPS/GEN/1851](#) and [G/SPS/GEN/1877](#)); and (v) upcoming Thematic Sessions ([G/SPS/GEN/1947](#), [G/SPS/GEN/1949/Rev.1](#), and [G/SPS/GEN/1951/Rev.1](#)). An annotated agenda for the informal meeting will be circulated shortly.

All relevant documents for these meetings are available at "[Documents for meetings](#)" on the WTO website.³ The Summary Report of the last meeting of the Committee is contained in [G/SPS/R/102](#).

Delegations are also invited to attend the following virtual side event to be held on the margins of the SPS Committee meetings, in English:

- STDF Side Event: [Launch of the STDF guide on good regulatory practices to improve SPS measures](#) (Wednesday, 3 November 2021, 1:30 p.m. – in English; via Zoom, please register through the link).

The following are the proposed items for the SPS Committee agenda:

1) ADOPTION OF THE AGENDA

The proposed agenda is contained in [WTO/AIR/SPS/36](#) issued on 17 September 2021. Members may suggest amendments to the agenda before it is adopted, and additions to the agenda under "Other Business" (Item 9). Members were invited to raise specific trade concerns (STCs) under agenda item 3 by 13 October through eAgenda or by contacting the Secretariat, and to advise any other Members

¹ The meeting will be held in hybrid format following the latest communication circulated on 21 June 2021 by the WTO Health Task Force.

² This document has been prepared under the Secretariat's own responsibility and is without prejudice to the positions of Members or to their rights and obligations under the WTO. ³ Documents are also available through the SPS [eAgenda](#) system.

concerned. Members wishing to express support for STCs raised by other Members under agenda item 3 can request the floor when the relevant STC is being discussed.

2) INFORMATION SHARING

2.1 a) Information from Members on relevant activities

Under this agenda item, Members are invited to share information on their activities in relation to the implementation of the SPS Agreement. Members have requested that the following matters be included in the agenda:

- i) Japan – Update on the situation surrounding Japanese food after the TEPCO Fukushima Daiichi nuclear power station accident
- ii) United States - US Food and Drug Administration low-cost or no-cost tech-enabled traceability challenge results
- iii) European Union - Global transition towards sustainable food systems ([G/SPS/GEN/1934](#))
- iv) European Union - Increased official controls and emergency measures governing the entry into the European Union of certain food and feed of non-animal origin from certain third countries

2.2 b) Information from Codex, IPPC and OIE on relevant activities

Under this agenda item, Codex, IPPC and OIE are invited to share information on their relevant activities.

i) Codex ([G/SPS/GEN/1964](#)) ii)

IPPC ([G/SPS/GEN/1957](#)) iii)

OIE ([G/SPS/GEN/1963](#))

3) SPECIFIC TRADE CONCERNS

Members may raise STCs related to the implementation of the Agreement. They should advise any other Members concerned and the Secretariat of their desire to raise such concerns before the circulation of the annotated draft agenda; in this case by 13 October. Members wishing to express support for STCs raised by other Members under agenda item 3 can request the floor when the relevant STC is being discussed.

3.1 a) New issues; and b) Issues previously raised (listed in Annex)

The Annex to this document contains a list of specific trade concerns that Members wish to raise at the present meeting. New issues are listed in Table 1; previously raised issues in Table 2.

3.2 c) Information on resolution of issues ([G/SPS/GEN/204/Rev.21](#))

Members are requested to inform the Committee of the resolution of specific trade concerns which had been raised in earlier meetings. This allows the Committee to have a better overview of the status of specific trade concerns raised, facilitates further revisions of document [G/SPS/GEN/204](#) and allows the Secretariat to update the [SPS IMS](#).

4) OPERATION AND IMPLEMENTATION OF THE SPS AGREEMENT

a) Equivalence

Members are invited to report on their experiences in seeking or granting recognition of equivalence. No Member has requested that any matter be included in the agenda.

b) Pest- and disease-free areas (regionalization)

Under this agenda item, Members are invited to provide any relevant information regarding their pest or disease status, including information on relevant outbreaks, or new surveillance and control actions. They are also invited to report on their experiences in seeking or granting recognition of pest- or disease-free areas.

i) Information from Members

- Ukraine - Self-declaration of freedom from avian influenza

c) Operation of transparency provisions

Under this agenda item, Members are invited to raise any questions or concerns regarding the implementation of the transparency provisions of the Agreement. No Member has requested that any matter be included in the agenda.

The Secretariat will provide a brief update on the integration of the SPS and TBT online tools and will report on the information session held on Wednesday, 20 October.

d) Control, inspection and approval procedures

Members are invited to share any experiences, raise any questions or concerns regarding the implementation of Annex C of the Agreement. No Member has requested that any matter be included in the agenda.

i) Working group on Approval Procedures ([G/SPS/W/328/Rev.1](#))

- Report of the Working Group

e) Special and differential treatment

Under this agenda item, Members are invited to raise any issues regarding the implementation of special and differential treatment. No Member has indicated in advance its intention to provide information under this agenda item.

f) Monitoring of the use of international standards

In accordance with the Committee's Procedure to monitor the use of international standards ([G/SPS/11/Rev.1](#)), Members may submit concrete examples of what they consider to be problems with a significant trade impact which they believe are related to the use or non-use of relevant international standards, guidelines or recommendations. Members should submit issues under this agenda item prior to the day on which the annotated draft agenda is issued; in the case by 3 March 2021.

i) New issues

No Member has indicated in advance its intention to provide information under this agenda item.

ii) Issues previously raised

- European Union – ASF restrictions not consistent with the OIE international standard
- European Union – HPAI restrictions not consistent with the OIE international standard

Members will be invited to provide comments on the Chairperson's report on the discussions in the informal meeting on New Zealand's submissions on the procedure to monitor the process of international harmonization ([G/SPS/GEN/1851](#), [G/SPS/GEN/1877](#) and [G/SPS/GEN/1915](#)).

iii) [Report on the Thematic Session on the Procedure to Monitor the Process of International Harmonization](#)

Members will be invited to provide comments on the Chairperson's report on the Thematic Session on the Procedure to Monitor the Process of International Harmonization to be held on 2 November 2021.

g) Follow-up to the Fifth Review of the Operation and Implementation of the SPS Agreement ([G/SPS/64](#) and [G/SPS/64/Add.1](#))

Members will have an opportunity to continue discussions on how to take forward some of the recommendations in the Fifth Review Report, as well as discuss ongoing work in the following area: exchange of experiences or continued discussions on various topics.

i) [Report on the informal meeting](#)

Members will be invited to provide comments on the Chairperson's report on the discussions in the informal meeting on the Follow-up to the Fifth Review; and the upcoming thematic sessions ([G/SPS/GEN/1947](#), [G/SPS/GEN/1949/Rev.1](#), and [G/SPS/GEN/1951/Rev.1](#)).

h) Chairperson's Annual Report to CTG

Under this agenda item, the Chairperson of the SPS Committee will draw Members' attention to the annual report on the activities of the Committee, prepared under the Chairperson's own responsibility, for submission to the Council for Trade in Goods (CTG). This year, the CTG meeting will take place on 1-2 November. As such, a first version of the annual report with information from the March and July SPS Committee meetings, and an overview of the planned discussions for the November SPS Committee meeting (to be held on 3-5 November) will be submitted for consideration by the CTG. A first version of this report was made available via e-mail to Members on Thursday, 14 October with a deadline of **Thursday, 21 October** for submission of any comments. Following which, the report will be revised to include Members' comments and then submitted to CTG ahead of its meeting. After the November SPS Committee meeting, the report will be further updated based on the discussions in the Committee meeting and submitted to the General Council.

5) CROSS-CUTTING ISSUES

Under this agenda item, Members are invited to raise any issues that relate to several provisions of the SPS Agreement, or that do not fit precisely under any other agenda item. Members have indicated in advance their intention to raise matters under this agenda item. The Chairperson will also report on the discussions in the informal meeting on the items indicated below.

- a) [Canada and the United States - SPS Declaration for the 12th WTO Ministerial Conference \(\[G/SPS/GEN/1758/Rev.7\]\(#\) and \[G/SPS/GEN/1960\]\(#\)\)](#)
- b) [COVID-19 and SPS issues](#)

6) TECHNICAL ASSISTANCE AND COOPERATION

a) Information from the Secretariat

i) WTO SPS Activities

The Secretariat will provide an overview of the technical assistance activities which have been delivered via videoconference/virtual means since the last meeting of the Committee, and on planned future activities.

ii) STDF ([G/SPS/GEN/1959](#))

The Secretariat of the Standards and Trade Development Facility (STDF) will report on its relevant activities.

b) Information from Members

Members are invited to report on their technical assistance needs and activities. The following Members have requested that the identified matters be included in the agenda.

i) United States - Technical assistance to developing countries ii) Canada -

Technical assistance to developing countries ([G/SPS/GEN/1962](#))

7) CONCERNS WITH PRIVATE AND COMMERCIAL STANDARDS

Under this agenda item, Members are invited to take the floor on matters related to private standards. No Member has indicated in advance its intention to provide information under this agenda item.

8) OBSERVERS

a) Information from Observer Organizations

Under this agenda item, Observer Organizations are invited to update the Committee on their relevant work, including on technical cooperation. Observer Organizations are invited to submit their reports in writing, and to highlight the main points in their brief oral interventions. The following Observer Organizations have submitted written reports:

i) ECOWAS ([G/SPS/GEN/1952](#)) ii)

GSO ([G/SPS/GEN/1953](#)) iii)

OIRSA ([G/SPS/GEN/1955](#)) iv)

IGAD ([G/SPS/GEN/1956](#))

v) ITC ([G/SPS/GEN/1958](#)) vi)

SADC ([G/SPS/GEN/1961](#)) vii)

IICA ([G/SPS/GEN/1965](#))

b) Requests for observer status

A list of organizations, whose requests for observer status are pending, is contained in [G/SPS/W/78/Rev.15](#), circulated on 5 February 2021.

9) OTHER BUSINESS

Any other issues raised by Members under Item 1 will be discussed here.

10) DATE AND AGENDA OF NEXT MEETING

The next regular meeting of the Committee is scheduled for 24-25 March 2022. It will be preceded by a thematic session on 22 March, and an informal meeting on 23 March. The proposed calendar of meetings for 2022 is contained in document [G/SPS/GEN/1910](#). Members will receive information on any changes in the planned meeting dates.

Ek-2: Komite Başkanı SPS Komitesi Gayri Resmi Oturum Raporu

INFORMAL MEETING – 3 NOVEMBER 2021

REPORT BY THE CHAIRPERSON

1 FOLLOW-UP TO THE FIFTH REVIEW

1. At the informal meeting on 3 November 2021, the Committee discussed how to take forward some of the recommendations in the Fifth Review Report, as well as ongoing work in various areas.

SPS Committee Working Group on Approval Procedures ([G/SPS/W/328/Rev.1](#))

2. The co-stewards for the Working Group, Canada and Paraguay, provided an update on the activities of the Working Group.³

3. In the first round of work (November 2020 to March 2021), participants had identified four main themes for the Working Group: (1) common understanding of "approval procedures"; (2) key challenges of approval procedures; (3) principles of approval procedures that facilitate international trade while meeting the importing Member's ALOP; and (4) tools available and best practices to enhance the implementation of the obligations of the SPS Agreement as they apply to approval procedures.

4. In the second round of work (March to July 2021), the discussions had focused on developing a common understanding of the term "approval procedures" and assembling a collection of available tools and best practices.

5. In the third round of work (July to November 2021), the Working Group concluded its discussions on a common understanding of approval procedures. This common understanding of approval procedures was developed for the purposes of the Working Group and to facilitate the discussions in the Working Group. The common understanding recalls that "approval procedures" are any procedure to check and ensure the fulfilment of SPS measures. The common understanding also refers to the 2019 Thematic Session on Approval Procedures, which had highlighted a number of types of approval procedures that Working Group participants may want to take into consideration. This common understanding does not represent a legal interpretation of the rights and obligations of the SPS Agreement and does not in any way constitute a legal definition.

6. Having concluded the discussions on the common understanding, the Working Group addressed key challenges of approval procedures that affect international trade and that the Committee should seek to address. A number of challenges had emerged from previous discussions, namely: (1) timing and undue delays; (2) transparency; (3) communication or information exchange; (4) justification and discrimination of approval procedures; (5) harmonization with international standards; and (6) other challenges such as COVID-19. To facilitate exchanges, the Working Group decided to address a few of these challenges at a time. At its meeting of 1 November 2021, the Working Group proceeded to discuss challenges associated with transparency and communication or information exchange.

7. Finally, at its meeting of 1 November 2021, the Working Group agreed that it would like to continue its work and extend its timeline for another year to allow the Working Group to continue its in-depth discussions on key challenges and address principles of approval procedures. The co-stewards, on behalf of the Working Group, therefore proposed to extend the Working Group's timeline until November 2022.⁴

³ The Working Group on Approval Procedures was established in November 2020. Twenty-five Members are participating in the Working Group: Argentina, Belize, Brazil, Canada, Chile, Colombia, Costa Rica, Ecuador, the European Union, Japan, Mexico, New Zealand, Norway, Paraguay, Peru, the Philippines, the Russian Federation, Singapore, South Africa, Switzerland, Chinese Taipei, Ukraine, the United Kingdom, the United States, and Uruguay. The OECD is also a participant.

⁴ In recommending, in the Report of the Fifth Review of the Operation and Implementation of the SPS Agreement ([G/SPS/64](#) and [G/SPS/64/Add.1](#)), that a working group be created to examine the topic of approval

8. Following the co-stewards' update, I provided an opportunity for Members to raise any questions or comments on the activities of the Working Group. In particular, I invited Members to provide comments on the Working Group's proposal to extend the timeline for its work to November 2022. No Member took the floor. I noted that no objection had been made. I further indicated that I would revisit this point in the formal meeting of the Committee.

Exchange of experiences or continued discussions on various topics

9. We then discussed the recommendations that encourage Members to continue to exchange experiences or have continued discussions. I highlighted that these recommendations were found in various sections of the Fifth Review Report, such as: appropriate level of protection, risk assessment and science (para. 2.15); equivalence (para. 4.11); fall armyworm (para. 5.16); national SPS coordination mechanisms (para. 6.7); MRLs for plant protection products (para. 8.6); and regionalization (para. 9.15).

10. Similar to the July 2021 meeting, I again sought Members' views on the best way to move forward with these recommendations. I recalled that in the September 2020 consultations, one Member had observed that the proposed work plan for the MC-12 SPS Declaration, also currently being discussed by the Committee, was consistent with these recommendations and could provide a pathway to continue exploring these topics. I also noted that in the November 2020 informal Committee meeting, another Member had reminded the Committee of its previously raised concerns regarding some of the topics covered by the recommendations. No comments had been received from Members in the July meeting.

11. In this week's meeting, I again invited Members to provide any further comments or suggestions on the identified recommendations. No Member provided additional inputs.

[2 SPS DECLARATION FOR THE 12TH WTO MINISTERIAL CONFERENCE \(G/SPS/GEN/1758/REV.8 AND G/SPS/GEN/1960\)](#)

1. The Committee also discussed the SPS Declaration for the 12th WTO Ministerial Conference. I first reminded Members that this proposal had previously been discussed in informal Committee meetings held this year and last year. I also drew attention to the proposal in document [G/SPS/GEN/1758/Rev.8](#), as well as a recently circulated background document ([G/SPS/GEN/1960](#)).

2. I then invited the proponents to provide an update. The United States first introduced the Declaration highlighting Members' deep concerns about the global issues that would affect agricultural trade and production in the future, while underscoring that the Declaration provided a forward-looking approach to these issues in the Committee. In this regard, the work programme had been constructed as an open-ended exploration of critical SPS challenges facing 21st century agricultural production and trade, informed by debates in the Committee over the years. Australia then explained the rationale for the Declaration, noting that it provided an opportunity to demonstrate to Ministers and the global community, the ongoing relevance and importance of the SPS Agreement, and the Committee's work to support rural livelihoods and sustainable growth.

3. In its overview of the work programme, Brazil highlighted that the Declaration aimed to strengthen the SPS Agreement, but not to launch negotiations on new obligations. The work programme had been formulated to capture elements of the 21st challenges in a neutral way, without prejudging the outcome of the discussions. Brazil also provided clarification on the proposed process for the implementation of the work programme, and noted the distinction between the Declaration (oriented towards the future) and the Review process (a retrospective, stock-taking exercise). The United States addressed specific aspects of the work programme, such as the focus on innovation, underscoring that the Declaration did not presuppose any specific outcomes or prejudge any of these new tools or technologies, but instead acknowledged the important role these tools would play in agricultural production and trade, which warranted further discussion in the Committee. Discussions were being held with several Members on the articulation of this point in the Declaration, and also in relation to capturing the visibility of developing countries.

4. Canada addressed issues related to sustainability and scope, noting that the Committee seemed to widely agree with the importance of sustainable food systems and the sustainable development

procedures, the Committee did not foresee a particular timeline for this working group. Canada's proposal for the Working Group contained in document [G/SPS/W/328/Rev.1](#), however, indicated that the Working Group would conclude at the November 2021 SPS Committee meeting, unless the Working Group and Committee agreed to extend the timeframe.

goals from the UN Food Safety Summit, but that at the same time some Members were concerned that the work programme should only be used to examine issues within the Committee's mandate. In this regard, the co-sponsors were cognizant of not overlapping with ongoing work on sustainability in other WTO bodies, while aligning the proposed work with the mandate of the Committee. Canada provided clarification on the legality of the Declaration, referring to the scope of the Committee's work as set out in Article 12.1, and highlighting the Committee's previous work programme on equivalence. The text of the Declaration was also not meant to represent a legally binding document nor to reflect all aspects of the SPS Agreement, but to be a political statement without impact on Members' rights and obligations under the SPS Agreement. For that reason, the co-sponsors had specifically attempted to avoid inclusion of direct references to specific articles in the Agreement.

5. In terms of next steps, Members were requested to identify any remaining concerns which could be clarified in the meeting or to signal their support for the Declaration. The co-sponsor's intention was to place the SPS Declaration on the agenda for the November General Council meeting and to be able to confirm that the initiative had broad support and could achieve consensus as an important deliverable at MC-12. Further to adoption at MC-12, a work programme would be developed by the SPS Committee and collective consultations held on how the work programme could be implemented.

6. The United States presented the background paper ([G/SPS/GEN/1960](#)) entitled "New Opportunities and Emerging Challenges in International Trade in Food, Animals and Plants". This background paper, submitted by 17 Members, outlines scientific evidence and global trends behind some of the critical topics listed in the SPS Declaration: population growth and distribution; changing climatic conditions and associated stresses on food production; shifting pressures due to pests and diseases; and innovation in tools and technologies.

7. Fifteen co-sponsors took the floor to share their perspectives, voice support for the Declaration, and echo several of the previous points presented by other co-sponsors. In addition, Ukraine indicated its intent to join as a new co-sponsor and expressed its willingness to work with other co-sponsors in the future. Panama and Ukraine were also welcomed as new co-sponsors.

8. Some Members welcomed the Declaration, underscored the importance of the work programme and expressed appreciation for the clarification provided in the background document. Several Members suggested textual revisions to the SPS Declaration, which included inserting a reference to Article 5 of the SPS Agreement; considering the specific situation of developing countries and LDCs in the proposed work programme, as well as including a specific reference to developing countries. In addition, other Members expressed concerns regarding the emphasis on innovative tools/ technologies, and the capacity of developing countries and LDCs to access such tools. One Member also referred to its concerns regarding paragraph 8 of the Declaration. Another Member suggested that the Declaration should follow the legal wording of the SPS Agreement, and indicated concerns with the use of the terms "innovative" and "innovation" in the background document.

9. Some Members also expressed concerns in relation to the format of the proposed Declaration in view of the usual style of Ministerial Declarations. In particular, one Member referred to the length and level of detail of the proposal, and indicated that the text should seek to achieve a balance, avoiding the impression of prioritizing the enhanced implementation of the SPS Agreement over other agreements, while improving the text to take into account concerns such as climate change, biodiversity loss, environmental degradation, sustainable food systems, sustainable use of pesticides and animal welfare.

10. One Member noted that the Declaration and the background paper focused on how climate change and related global challenges and emerging issues affect agri-food systems, and not on how agri-food systems could positively affect climate change. The Member also made reference to its previous comments, noting the need to include more robust references in the Declaration to current and future environmental and climate challenges for trade in food. The Member confirmed its commitment to the relevance and good functioning of the SPS Committee, however expressed its reservations with the Declaration.

11. Finally, Canada noted the large and diverse group of co-sponsors, underscoring their commitment to ensure that the Declaration continued to reflect the diverse perspectives of Members. In this regard, Canada welcomed further discussions to ensure that developing countries' perspectives were properly reflected in the text, and also reminded Members that the Declaration sought to prompt discussion without prejudice to its results. Canada referred to several Members' comments on the Declaration text and indicated openness to make improvements to clarify these

points. Canada looked forward to finalizing the Declaration in collaboration with any interested Members, and co-sponsors.

3 PROCEDURE TO MONITOR THE PROCESS OF INTERNATIONAL HARMONIZATION ([G/SPS/GEN/1851](#), [G/SPS/GEN/1877](#) AND [G/SPS/GEN/1915](#))

1. I recalled that New Zealand had presented its first proposal [G/SPS/GEN/1851](#) in the November 2020 Committee meeting, following which Members and ISSBs had been invited to propose ideas and suggestions on how the Committee could proactively explore this topic. Subsequently, New Zealand submitted document [G/SPS/GEN/1877](#) which presented some specific ideas for consideration by the Committee. Three Members had submitted comments, and these were shared with New Zealand who subsequently circulated document [G/SPS/GEN/1915](#). This document proposed several areas of focus, which provided the basis for yesterday's thematic session on international harmonization.

2. I also reminded the Committee that several Members had previously underscored the importance of having in-depth discussions in the thematic session as a first step, and as such, I provided another opportunity in the informal meeting for further discussions on New Zealand's submitted proposals, taking into account our discussions at the thematic session held on 2 November. I also informed Members that a brief summary of the thematic session would be provided during the formal meeting of the Committee.

3. New Zealand thanked all those who had participated in the Thematic Session on the Procedure to Monitor the Process of International Harmonization. New Zealand also indicated that it looked forward to the final report and to continuing discussions on this topic. No other Member took the floor.

4 UPCOMING THEMATIC SESSIONS ([G/SPS/GEN/1947](#), [G/SPS/GEN/1949/REV.1](#), [G/SPS/GEN/1951/REV.1](#))

1. I recalled that after the July 2021 meeting, Members had been invited to submit proposals for thematic sessions by the deadline of Friday, 13 August 2021. On this basis, I informed the Committee that three proposals for thematic sessions had been put forward: (i) Trade facilitative approaches to pesticide MRLs, including substances not approved for use in an import market – submission by Australia, Colombia, Paraguay and the United States of America ([G/SPS/GEN/1947](#)); (ii) Use of remote (virtual) audit and verification in regulatory frameworks – submission by Australia ([G/SPS/GEN/1949/Rev.1](#)); and (iii) International standards and best practices in pest risk identification, assessment and management – submission by the European Union ([G/SPS/GEN/1951/Rev.1](#)).

2. Overall, based on the discussions in the meeting, there was no objection to the Committee holding thematic sessions on the three above-mentioned proposals. In relation to the first proposal ([G/SPS/GEN/1947](#)), the proponents reiterated the importance of the topic of pesticide MRLs, and expressed interest in sharing best practices and identifying areas for collaboration with a view to facilitating safe trade. Several Members expressed support for this proposal and were interested in the session being held in 2022.

3. Regarding the second proposal ([G/SPS/GEN/1949/Rev.1](#)), several Members took the floor to express their support, noting the relevance of remote auditing and verification, particularly in the context of the COVID-19 pandemic. Members expressed interest in hearing about the experiences and challenges of other Members in this area. The OIE also expressed interest in this session and considered that it could help with planning future work. Australia indicated its interest in having a full day session on the topic.

4. In relation to the third proposal ([G/SPS/GEN/1951/Rev.1](#)), the European Union thanked Members for their interest in the proposal and reiterated its interest in sharing experiences regarding the application of ISPMs. The European Union added that the outcome of the session could potentially feed into the work of the IPPC in the coming years. Some Members took the floor to express support. The importance of this discussion on international standards in the plant health area was highlighted, and there was interest in taking it forward.

5. In terms of scheduling, Members were in agreement that:

- A thematic session on trade facilitative approaches to pesticide MRLs, including substances not approved for use in an import market ([G/SPS/GEN/1947](#)) would be held in March 2022;

- A thematic session on the use of remote (virtual) audit and verification in regulatory frameworks ([G/SPS/GEN/1949/Rev.1](#)) would be held in November 2022; and
- A session on international standards and best practices in pest risk identification, assessment and management ([G/SPS/GEN/1951/Rev.1](#)) would be held in March 2023.

6. I also noted that there might be a possibility to hold two back-to-back thematic sessions in November 2022, which should be explored.

7. In addition, Members were in agreement with the Secretariat's suggestion to hold a two-day transparency workshop in July 2022. I further noted that there were a number of new transparency tools, in particular ongoing work on a new SPS/TBT online platform, which could be presented in this workshop, and hands-on training provided.

8. I invited Members to provide further comments on the proposals and/or suggestions of speakers for the thematic session that would take place in March 2022, by Friday, 3 December.

5 COVID-19 AND SPS ISSUES

1. I recalled that COVID-19 and SPS issues had been discussed at the dedicated information-sharing session of June 2020, and in the informal meetings of the Committee since November 2020. Out of all WTO COVID-19 related notifications, 27% related to SPS. There had been 112 SPS notifications and other communications related to COVID-19 submitted by Members. These could be extracted from the SPS Information Management System (SPS IMS) and ePing using the "COVID-19 SPS" keyword. Furthermore, a video explaining how to sign up for electronic alerts on COVID-19 was available on the ePing welcome page. Finally, the Secretariat recalled that SPS, as well as all other WTO COVID-19 related documents were available on the COVID-19 gateway of the WTO website.

2. The European Union expressed concern regarding certain Members' restrictive measures, which caused uncertainty, undue delays, and had no scientific basis. The European Union recalled the assessments of WHO and EFSA, which found no evidence that food could be a source of COVID-19 transmission, and requested Members maintaining such measures to share their risk assessment that would explain these measures as necessary and proportionate.

Ek-3:

G/SPS/GEN/1934'E İLİŞKİN KONUŞMA

We would like to thank EU for bringing this issue to the attention of the SPS Committee.

The basic and foremost right in the SPS agreement is related to taking necessary SPS measures for the protection of human, animal or plant life or health.

Turkey believes in the long term these could be achieved only by means of sustainable food systems. Growing population, food loss and waste, climate change, changing consumer patterns as a result of changing socio-economic conditions create a threat for food systems. Therefore, it is urgent to start discussions on sustainable food systems and its relation with international trade.

Increasing the use of renewable energy in agriculture, improving waste and residue management in agricultural production, climate change and Biodiversity Strategies are global concerns that will affect the whole food systems in the world.

Turkey has prepared its national pathway to transform its food systems to deal with all these concerns by involvement and commitment of stakeholders from public and private sectors, NGOs, farmers, civil society, academia, international organizations within scope of UN Food Systems Summit (UNFSS) Secretariat. Furthermore, an action plan has been prepared (on the EU Green), an important component of which is the activities regarding to farm-to-fork strategy, under the heading of sustainable agriculture.

However, in order to transform current food systems into more sustainable ones, there is a need for establishing firm regional and global cooperation mechanisms along with national efforts. In this regard, we attach great importance to the development of cooperation on a regional and global scale.

Finally, we would like to reiterate our commitment to fight any disguised trade restrictions while transforming food systems towards sustainable ones and contribute to any efforts/initiatives to be made in this sense under the Committee.